

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 128 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ilustrirana priloga „Teden v slikah“

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563; Zagreb št. 39.011; Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Eno leto Bluma

Ob zaključku prvega leta, odkar je ljudska fronta v Franciji na oblasti, je imel njen ministrijski predsednik Leon Blum govor, ki ga bodo njegovi sodelavci, ki so za duhovitost, četudi gredo na njihov račun, imenovali »okrepčevalnega«. Okrepčevalnega ne toliko za ljudstvo, ki se je v teku enega leta na podlagi trdih golih dejstev lahko napravilo neskaljeno sodbo o uspehih, ki ga je ta režim dosegel, ampak okrepčevalen za ministrskega predsednika samega in za njegove ožje sodelavce, ki po enoletnem poskusu, da bi z marksističnimi gesli osrečili ljudstvo, z obledelimi lici stojijo pred razvalinami ljudskega blagostanja, h kateremu je treba šteti ne samo telesno dobrobit državljana, ampak in v prvi vrsti socialni red in mir v državi. Ljudsko fronto čakajo težki dnevi in se ni treba čuditi, če njeni voditelji že segajo po mamilih, da bodo bolečine lažje prenašali, kadar nad nje pridejo. In prišle bodo. O tem oni sami danes ne dvomijo več.

Ljudska fronta je šla na volitve z geslom, da bo francoskemu ljudstvu vrnila blagostanje. Kdo se ne bi navdušil za takšno obljubo, predvsem po večletni stiski, ki je zanesla zagrejenost med delovne in srednje sloje. Dejala je, da bo vpregla imovite sloje, da se svojim dobičkom odrečejo prostovoljno, če bodo hoteli, če ne, pa s tezo zakona. Napovedala je konec brezposelnosti, znižanje delovnega časa, zvišanje delavskih prejemkov, procvit trgovine vsled novih izvoznih možnosti ter uvedbo moderne socialne zakonodaje, ki bo delovnega človeka zavarovala za primer brezposelnosti, nesreče, starosti, njegove sivojve pa za primer delavčeve onemoglosti in smrti. Napovedala je bolj pravično davčno obremenitev, ki bo stopnjevala pritegnila imovitejši sloje k vedno višjim davčnim ter državno blagajno vsposobila, da z javnimi deli in socialnimi podporami osreči ljudstvo ki ga je nesposobnost prejšnjih režimov vrgla v brezdelje ter prepustila samemu sebi v neenaki borbi za obstanek. Kdo ne bi poploskal takšnemu programu, ki prihaja v najbolj črni urah gospodarske stiske in napoveduje konec že itak predolgo trajajočemu trpljenju. Zmaga ljudske fronte je bila zagotovljena in s prekipevajočimi upi v srcu je francosko ljudstvo ustoličilo vlado ljudske fronte na oblast, ki traja sedaj ravno eno leto.

Če so voditelji ljudske fronte iskreni s samim seboj — z javnim mnenjem jim še treba ni biti — bodo s silno mešanimi občutki gledali nazaj na pot, ki so jo prehodili. A tudi francosko ljudstvo na prelomu prvega leta socialistične vlade z gnevom v srcu gleda v zrak, kjer so se v nič razblinili prekrasni svetli balončki ljudske fronte in od koder jim mesto srečo razsipajočega roga zija nasproti žrelo še hujske gospodarske stiske in socialnega nepokoja. Da, plače so bile z uredbo povišane, toda kaj to pomaga, ko se cene živilih in blagu, ki ga delovni človek potrebuje, dvignile še enkrat tako visoko. Da, zakoni o socialnih zaščitah so bili dobrodošli, toda kaj, ko pa je država blagajna prazna in jih ne more izvajati, ker so njeni dohodki padli, deloma pa izginili v prepadih socialističnega proračunskega razkošja. Tudi skrajšanje delovnega časa je bilo blagodejno, a kaj to pomaga, ko se je s tem tudi proizvodnja znižala in s tem tudi davčna moč industrije in trgovine. Geslo o prisilni pritegnitvi imovitih slojev h kritju socialnih potreb ljudstva je brez dvoma izzvalo navdušenje, a kaj, ko so imoviti sloji svoj denar prenesli čez državno mejo in s tem vlado blagostanja, ki je ljudska fronta imenovala, prisilili, da je morala vrednost denarja zmanjšati za polovico ter s tem prizadeti najhujši udarec ravno delovnemu ljudstvu, ki se je ravno veselilo zvišane plače, a je naenkrat stalo pred dejstvom, da ima polovico manj v rokah kot poprej. Državna blagajna je prazna, državni proračun izkazuje strahoten primanjkljaj, davki le počasi in v tenkih curkih pritekajo. Vlada ljudske fronte skuša preprečiti masovni notranji in z zunanji posojili, ki jih je treba zopet obrestovati, ali pa riskirati bankrot. Poleg tega pa se je mesto rajskega mira v svobodi, bratstvu in enakosti, ki ga je marksizem pred enim letom napovedoval, naselila po vsej državi razburkana negotovost duhov, ki prihaja do izraza v neprestanih, skoraj vsakodnevnih sunkih, stavkah, izgrelih, političnih pobojih, ki odvajajo ljudstvo od mirnega tvornega dela, ovirajo nemoteno obratovanje industrije ter mrtvičijo obrt in trgovino. Čakati je bilo treba na režim ljudske fronte, da je bila v Franciji, v deželi neomejene svobode, ukinjena svoboda tiska po zgledu fašističnih držav in čakati na socialističnega notranjega ministra, da je bil svobodno izvoljeni župan velikega pariškega predmestja odstavljen, ker režimu ni ugrajal. Sanje so v kričnem nasprotju z dejanskim življenjem in če francosko ljudstvo danes po enem letu ljudske fronte napravi račun, si bo moralo priznati, da je bolj revno, kot je bilo lani, da ima manj dela kot lani, da teže živi, kot lani, da manj zasluži a da plačuje večje davke kot pred enim letom, da je javna varnost manjša, socialna zaščita elabša, veljava zakona šibkejša, notranji nered hujši in izgled v bodočnost bolj pošasten kot pred 12 meseci, ko se je izročilo v roke režimu ljudske fronte. In ker je francosko ljudstvo silno preudarno v presojanju svojega materialnega položaja a tudi neizprosno ljubosumno kadar gre za njegove ustavne svoboščine, smo imeli prav, če smo uvodoma dejali, da Blum in njegovi ministri potrebujejo okrepčevalnih mamil za trenutke, ko bodo polagali račun o svojem gospodarjenju.

Ministrijski predsednik Leon Blum ni imel nasmejanega obraza, ko je pred dnevi v Saint-Leonardu govoril delavskim množicam, ki so mu potiskale stisnjene pesti pod obraz — in je pozdrav, marveč z drugimi nameni — in je dejal: »Sreča za nas je, da polom starega sveta prihaja tako počasi, da ne pride tako hitro, da bi nas pod svojimi razvalinami pokopal. Varovati se moramo vsake utvare. Vsaka strast, ki bi povzročila zrušitev starega sveta, predno nismo pripravljeni za nasledstvo, bi bila pogubna. Pogubna posebno, če bi delavec ne

Blokada Španije

Angleški predlog:

Enoten nastop štabov velesil — Brez Rusije

London, 4. junija, c. Španski problem se sedaj že definitivno razvija tako, da se jasno vidi, da je Anglija tista, ki vodi sigurno vso zadevo v svojih rokah. Če v zadnjem trenutku kdo še ne izintrigira Angliji tega vodstva iz rok, potem lahko računamo, da bo španski problem kaj kmalu rešen. Španska državljanska vojna bo tokrat prav tako omejena, kakor je bila omejena tako zvana »boksarska vstaja« na Kitajskem. Takrat so kitajski uporniki ubili nemškega poslanika v Pekingu. Nemčija se je silno razburila in hotela izvesti takoj vojno, toda Kitajska je bila še dalje, kakor pa je danes Španija. In takrat so velesile Nemčijo tako potolažile, da je odšlo tja mednarodno brodovje in se postavilo pod vodstvo nemškega admirala in nemški časti je bilo zadosteno in nemška mornarica je še danes ponosna, da je takrat svetovnemu brodovju poveljeval nemški admiral.

Angleška diplomacija je najbrž posnela ta primer iz diplomatske zgodovine. Znano je, da je Nemčija zahtevala mnogo, da bi se lahko sodelovala v kontroli okoli Španije in v odboru za nevnešanje. Glavne zahteve so bile tri, in sicer posebne zone v španskih lukah, zagotovilo, da španske ladje in letala ne bodo več motile tujih ladij in pa neko vzajemnost med ladjami, ki vrše kontrolo. Toda Angliji so šli tokrat še dalje in so tretjo zahtevo izpopolnili še celo z obvezo sodelovanja med štirimi generalnimi štabi mornaric, ki kontrolirajo španske vode. Ta predlog je pa že tako dalekosežen, da pomeni, da bodo okoli Španije organizirali navadno blokado.

Današnji angleški predlogi, ki so bili poslani v Rim in Berlin, so nekako take:

1. obe sprti stranki v Španiji morata v svojih lukah določiti varnostne zone, kamor bodo lahko nemoteno privozile ladje, ki izvajajo kontrolo;
2. vse španske vojne ladje in vsa letala se morajo obvezati, da ne bodo več napadala tujih vojnihi ladij, ki izvajajo kontrolo. Baje je angleška vlada prepričana, da bo prejela to varščino iz Valencije in Burgosa;
3. nemška in italijanska vlada sta predlagali vzajemnost med ladjami, ki bodo izvajale kontrolo. Anglija je šla še dalje in predlaga sodelovanje med ladjami in sporazum za sodelovanje med pomorskimi štabi Francije, Anglije, Italije in Nemčije.

Ti predlogi so bili opoldne že v Berlinu in listi pišejo, da jih že proučujejo. Toda nemško javno mnenje je vendarle nekoliko presenečeno, da je Anglija tako pobitela in tako hudo prekrizala račune vsem tistim, ki so mislili, da se bo vsa stvar zelo dolgo zavlekla. Snoči so nemški listi že bučno pisali, da Nemčija ne bo čakala cele tedne na sklepe londonskega odbora. Sedaj pa prihaja angleška vlada in prinaša na krožnik več kot pa je nemška vlada pričakovala. In dočim so večerj nemški listi pisali, da se mudi, so danes kar naenkrat spremenili ton in pišejo v veliki zaskrbljenosti, da so predlogi res prišli, toda nemška vlada jih mora še vestno proučiti.

Sicer je zelo malo verjetno, da bi mogel kdo odkloniti angleški široko-

grudni in trenutno načelno zelo važni predlog. Saj gre za radikalno rešitev španske državljanske vojne, v kolikor se tiče mednarodnega položaja. Angleška vlada je tudi storila več diplomatskih korakov v Rimu in Parizu in teren je pač tako pripravljen, da je Anglija lahko tvegala ta radikalizem, ki ni običajen v angleški diplomaciji. Torej so nemški listi najbrž bolj moralno prizadeti, ker se je v zunanji politiki pokazal tudi nekoliko »desinteresan« in ne samo Nemčija.

Ne Španija ... ampak rude

Nemci, Italijani in Angleži se pulijo za rudnike

Pariz, 4. junija, b. »L'Ouvreec« poroča, da je med Berlinom in Rimom prišlo do ostrega spora zaradi rud v Španiji. Tako Italija kakor tudi Nemčija se trudita, da dobita v svoje roke rudnike železa v Španiji in španskem Maroku. Italiji se je doslej posrečilo, da general Franco ni mogel skleniti z Nemci pogodbe, ki so jo zahtevali predstavniki Nemčije za izkoriščanje rudnih bogastev v Španiji.

Bilbao, 4. junija, b. Dopisnik »Daily Telegraph« v San Sebastianu poroča o angleških interesih v Bilbau in povdarja, da je tudi Anglija izredno zainteresirana na baskovskih rudnikih železa, ki igrajo v njeni oboroževalni industriji izredno važno vlogo. Ves izvoz železne rude iz baskovskih rudnikov gre v Anglijo, kjer to rudo vsled njene visoke kakovosti zelo cenijo. Poleg tega je Anglija zainteresirana tudi v nekaterih gospodarskih in industrijskih podjetjih v Bilbau, tam pa obstoja tudi podružnica Angleško južnoameriške banke. Isti dopisnik izraža tudi upanje, da bo general Franco po zavzetju Bilbaue moral spoštovati vse pogodbe, ki so bile sklenjene med Španijo in Anglijo pred državljansko vojno.

Kako je padel general Molla

Salamanca, 4. junija, b. Smrt generala Emilia Molla, ki je veljal za enega izmed najspodobnejših vojskovodij nacionalistične Španije, je povzročila v tukajšnjih vojaških in političnih krogih pravo zaprepadenost. V prvem trenutku ni nihče verjel, da se je pripetila generalu Mollu letalska nesreča, temveč je vsakdo mislil, da je izgubil življenje v borbi z rdečimi letali. General Molla se je dvignil v zrak na letališču v Vitoriji, kjer je hotel pregledati položaje, na katerih se bodo v kratkem pričele nove ofenzive nacionalistov. Z njim so leteli tudi

V Londonu menijo, da je verjetno, da bo odbor za nevmešavanje še prej sprejel ta predlog blokade kot pa je sprejel načelo o kontroli. Boje se samo, da ne bi sovjetska Rusija s kakšno spletko skušala razbiti »pakt« med štirimi velesilami, ki vendarle na neki čudni podlagi raste izven Rusije. Najbrž bo Rusija zahtevala, da se tudi njene ladje udeležijo blokade, da si sama precej neprevidno odklonila, da bi prevzela kako nadzorovanje okoli Španije tedaj, ko so ji to ponudili.

trije častniki iz njegovega štaba. Letalo je najprej preletelo večji del baskovskega bojišča, nakar je šlo čez visoke gore proti Valladolidu. Nad temi gorami pa je doletela generala Molla nesrečna smrt. Letalo je nenadoma zašlo v gosto meglo nad gorami, tako da je pilot popolnoma izgubil orijentacijo. Mesto, da bi se dvignil še bolj v zrak, je letel ravno in mislil, da je na dobri poti iz gorskih dolin. Naenkrat pa je letalo s strahovitim trčenjem udarilo ob skalo strmega hriba ter se popolnoma razbilo. Trupla vseh v letalu se nahajajočih častnikov so zletela daleč iz letala, saj je bilo najbližje oddaljeno celih 50 m od ruševin, medtem ko so truplo generala Molla našli celo 80 m daleč proč od kraja nesreče. Vsi častniki so bili takoj mrtvi. V teku večeršnjega dne so prepeljali mrtvo truplo generala Molla v Salamanca, kjer je bilo položeno na mrtvaški oder. Vso noč so ga stražili častniki in vojaki. Davi je prispela iz Burgosa žena generala Molla, kateri je poveljnik izrazil globoko sožalje v imenu vse nacionalistične vojske in vlade v Burgosu. Pogreba se je udeležila vsa posadka in sprejeto je šel po glavnih ulicah. General Molla je bil začasnó pokopan tukaj.

V vojaških krogih trdijo, da vsled smrti generala Molla na bojišču ne bo nobenega zastaja, ker je ravno pred nesrečno smrtjo izdelal nov načrt za ofenzivo na Bilbau, ki hoče pretrgati železni obroč okrog Bilbaue ter končno zapečatiti usodo tega mesta. Njegov načrt bi bile nacionalistične čete izvedle že pred par dnevi, toda izredno slabo vreme ne dopušča večjih operacij, vsled česar general Molla še ni izdal povelja. Njegov letalski polet pa je bil v zvezi z novim napadom, ki bi moral slediti takoj po njegovem povratku.

Naslednik

Glavni zapovednik general Franco je objavil ukaz, ki postavlja za poveljnika na severni fronti generala Davilo, za poveljnika na osrednji fronti pa generala Salikveta.

V Italiji so nervozni

ker se Nemčija odmika k Angliji

Blomberga zato še posebno časte

Pariz, 4. jan. b. »Tribuna« kategorično zanika vse vesti francoskih in britanskih listov, da se je osiše Rim-Berlin že prelomilo in da je maršal Blomberg prišel v Rim zato, da obvesti Mussolinija, da Nemčija v bodoče ne bo storila ničesar, kar bi moglo nasprotovati Veliki Britaniji. Znano je, piše »Tribuna«, da je bilo za časa kronanskih svečanosti v Londonu storjeno mnogo poskusov za zblizanje Velike Britanije z Nemčijo. Ta težnja vodi gotove francoske in britanske politične kroge, ki hočejo za vsako ceno izolirati Italijo, Nemčijo pa pritegniti k Veliki Britaniji in Franciji. To nas niti malo ne more iznenaditi piše »Tribuna«, ker je vse to razumljivo, ni nam pa razumljivo, da gotov tisk stalno potvarja dogodke in resnico. Obisk maršala Blomberga v Rimu je zanimal vse trditve in ponovno potrdil, da je osiše med Rimom in Berlinom še vedno čvrsto.

Danes ob 8.30 so bile v Citta Vecchia velike vojaške vaje v streljanju, katerim so prisostvovali kralj, Mussolini in Blomberg. Takoj nato so bili manevri med modro in rdečo armado, v katerih so sodelovali člani fašistične milice. V manevrih je bilo močno zastopano topništvo in letalstvo. Danes popoldne je bila na dirkališču tekma v skakanju čez ovire, v kateri so sodelovali konjenika, oddelki tankov in pa oddelki bersaljerov na kolesih. Jutri odpotuje maršal Blomberg v Napulj, kjer se bo udeležil velikih iger. V Napulj bosta pripela jutri tudi italijanski kralj s kraljico ter preatolonaslednik princ Umberto in drugi člani kraljevskega doma. V nedeljo bo maršal Blomberg napravil majhen izlet v okolico Napulja, v ponedeljek pa bo stopil na vojno ladjo ter prisostvoval veliki pomorski paradi. V tej paradi bodo sodelovale tri eskadre italijanske vojne mornarice ter 70 podmornic.

Vatikan čaka

Rim, 4. jun. b. V vatikanskih krogih se opaža velika rezerviranost pri presoji dogodkov, ki so dovedli do stvarne prekinitve diplomatskih odnosov med Vatikanom in Nemčijo. Vatikansko glasilo »Osservatore Romano« ne poroča ničesar, kar bi bilo v zvezi z zadnjimi dogodki, ki so odnose med Vatikanom in Nemčijo napravili naravnost nezno. »Giornale d'Italia«, ki je izredno dobro

informiran o postopanju Vatikana, trdi, da čeprav niso odnosi med Berlinom in Vatikanom uradno prekinjeni, se lahko smatra, da ti odnosi ne obstojajo več. Iz stališča, ki ga je zavzel nemški uradni tisk, se vidi, da Nemčija ne namerava v nobenem primeru popustiti in da bo svoje stališče zastopala do konca. »Giornale d'Italia« trdi dalje, da je neutemeljena vest, da bo Vatikan sledil primeru Nemčije in da bo tako kakor Nemčija poslal na dopust svojega poslanika. Lahko se smatra kot gotovo, da nuncij Orsenigo ne bo odšel iz Berlina, dokler mu nemška vlada ne izroči polnega lista. To je politika, ki se jo Vatikan stalno poslužuje in nikdar noče prevzeti iniciative, ki bi lahko dovedla do prekinitve diplomatskih odnosov in četudi so ti odnosi stvarno prekinjeni, Vatikan čaka, da to iniciativo prevzamejo drugi ter da na njih pade vsa odgovornost zaradi prekinitve diplomatskih odnosov.

Nova japonska vlada

Tokio, 4. junija, AA. (DNB) Nova japonska vlada je takole sestavljena: predsednik vlade knez Konoje, zunanji minister Hirota, vojni minister general Sugijama, mornariški minister admiral Jonaj, notranji minister Baba, finančni minister Kaja, pravosodni minister Siono, prosvetni minister Jasui, kmetijski minister grof Arima, trgovinski minister Jošino, prometni minister Hagaj, železniški minister Nakajima in kolonijški minister Otami.

Izjava nove vlade, ki so jo pričakovali z velikim zanimanjem, ne kaže nikakega določene političnega cilja novega kabineta. Vladna izjava v glavnem poziva japonski narod k sodelovanju. Vladna izjava pravi, da bo glavna naloga nove vlade odstranitev nesporazuma v japonskem narodu, da bo vlada mogla posvetiti večjo pozornost mednarodnemu položaju. Mnogoštevilna japonska socialna vprašanja se imajo urediti na pravičen način. Vlada se ne bo posvetila samo temu, da ohrani mednarodni mir, temveč vidi svojo dolžnost tudi v tem, da se mir utrdi na osnovi mednarodne enakopravnosti.

Naposled poudarja vlada popolno enotnost stališča vseh članov novega kabineta.

LIUBLJANSKI VELESEJEM

5.—14. junija 1937

Modna revija

Vsak dan ob 4. popoldne in ob 8. zvečer.

»Zveze gospodinj« v Ljubljani. Sodelujejo samo prvo- vrstne domače tvrdke. Živ modni žurnal!

Obenem s **VARIETE** s sijajnimi točkami mednarodnih artimodno revijo s stov: vrstolomne akrobacije, ples s glavjo, čudežno sončanje, kitajska čarodejstva, komične muzikalne atrakcije itd. — Val sedi so numerirani. Prodaja vsakopne dnevo ob 16. do 20. ure. Otvoritev predstava v soboto ob 8. zvečer.

Protiklerikalni šund

»Slovenski Narod«, ki živi samo še od nazadnjaške farške gonje, je v številki od 4. junija objavil neko poročilo belgrajškega »Vremena« o razmerah v Nemčiji, ki ga izdaja kot nekaj naravnost fenomenalnega, kar je »Vreme« moglo dobiti samo na podlagi svojih »prvovrstnih zvez z inozemstvom«. Toda že v prvih vrsticah tega fenomenalnega članka se razodeva tako fenomenalno neznanje katoličanstva in jedra vprašanja, okoli katerega se vrši sedaj borba med univerzalnostjo katoliške Cerkve in omejenosti sodobnega nemškega nacionalizma, da morajo biti zveze belgrajškega »Vremena« z Nemčijo zelo slabe, če se ponosa s takim skrupulom, kakor je njegov članek o katoliški Cerkvi in režimu v Nemčiji. Nastal je enostavno v uredništvu belgrajškega lista samega in je že na prvi pogled lahko uganiti, da predstavlja s malo duhoviti in popolnoma nelogičnimi vmesnimi členi originalnega izvora zvezane članke znanega »Völkischer Beobachterja«, ki ga pri nas itak veliko ljudi čita.

Urednik druge vrste, ki je to stvar kombiniral, hoče vprašanje katolicizma v sodobni Nemčiji predstavljati tako, kakor da bi se bila Cerkva tamkaj postavila na stran levičarske opozicije, oziroma, da je kar prevzela njeno vodstvo. To je pa zelo bedasta trditev, ki je niti nemški režim in njegovi listi ne upajo resno postaviti, dasi so to poskušali ob priliki procesa proti nekemu kaplanu, ki je očitno postal žrtev pristranskega sodstva. Vendar pa je bil sodnik v tem slučaju tako pošten, da ni našel prav nobene zveze med katolicizmom in boljševizmom, ampak je bilo ugotovljeno samo to, da je kaplan kot pravi pastir, ki išče izgubljenih duš, skušal komunistične delavske kroge spraviti z vero in Cerkvijo. Zato je režimski tisk takoj prenehal z obdolžitvijo zveze med katoliško Cerkvijo in komunizmom v Nemčiji. Gola orientalska fantazija je učenjaku »Vremena« narekovala tudi trditev, da katoliška Cerkva zadnje čase sploh vodi nekako borbo proti fašizmu na celi fronti, kar sklepa iz dogodkov v baskijski deželi, iz poraza Degrella v Belgiji in iz neuspeha desničarske reakcije v Holandiji. Če nima ta gospod boljših dokazov za to svojo hipotezo kakor to, da so pred Bilbaom našli trupla, ki so imela na prsih znak srpa in kladiva, okrog vratu pa skupalir s sliko Matere Božje, potem naj kar likvidira svojo pisateljsko kariero. Cerkve se ni izjavila zoper noben konkreten, bodisi desničarski bodisi levičarski sistem na svetu in je dala svojim vernikom popolno svobodo, da se pridružijo katerikoli strani, če le niso njena moralna načela v nasprotju s krščansko vero in etiko. Politično torišče samo je pa prepusteno svobodni presoji vsakega vernika, kateri sistem se mu zdi, da bolj odgovarja zahtevam splošnega blagorja. Ta norma, ki jo je postavil sv. Tomaž Akvinski, je edino merodajno za Cerkve. Kar se tiče nemškega fašizma, pa se je poglavar katoliške Cerkve postavil proti njemu v bran zato, ker začenja sedaj oznanjati in v praksi izvajati popoln paganizem, ker Cerkve kot činitelj javnega življenja v pogledu vere in morale popolnoma tajni in ker državi prisvaja primat tudi na področju duha, ki ji ne pripada. Če se, kakor pravi »Vremenov« modrijan, »iz Vatikana oglašajo glas na korist delavstva in rdečih«, češ da se katoliška Cerkva dobro zaveda, da masa tudi še danes hrepeni po Kristusu, to je res v toliko, da se je Cerkve tega vedno ne samo zavedala, ampak da je celo neprenehoma opozarjala rdeče, da množič ne bo zadovoljil njihov goli materializem, pa naj tudi vse ljudi nasiti in napoji ter jim ustvari naravnost raj na zemlji, ampak da bo iskala prave sreče tako v izobilju kakor v revščini končno le v Bogu, v Odrseniku in v njegovem nauku o duši, ki je več vredna, ko vsi zakladi sveta. Cerkve namreč ne uganja oportunistične politike, kakor jo uganja belgrajsko »Vreme«, ampak se ravna po svojih večno veljavnih načelih in normah, ne da bi potrebovala simpatij rdečih ali pa računala nanje, če zdaj pritiska nanjo nacionalistično brezboštvo. Tudi mnenje, da se Cerkve sedaj z vso oostrostjo obrača proti fašizmu zato, ker se boji, da bo general Franco brezobzirno izvajal agrarno reformo tudi na cerkvenih posestvih, je popolnoma boso, zakaj Cerkve zaradi cerkvenih posestev, kolikor jih je, že imela in kolikor jih še ima, nikoli ni tvegala svojega edinega in pravega značaja, ki je izveličanje duš, pa najsi bo v fevdalnem ali soci-

alnem gospodarskem redu; kar se tiče Španije, pa so ravno prosvetljeni duhovniki pa tudi nekateri škofje, na vsak način pa Rim sam, priznavali in terjali temeljito reformo nevdružnega latifundističnega sistema v Španiji in to že leta 1921! Ko je špansko plemstvo papežu Piju XI. ob priliki mašniškega jubileja prineslo v dar dragoceno monštranco, ki je stala nekaj milijonov pezeta, je sedanjim namestnik državnega tajnika msgr. Pizzardo napram spremstvu izjavil: »Če bi španski velikaši ta denar izdali za tisk in socialno delo, bi storiili veliko bolj koristno delo.« Da katoliška Cerkva »zaradi svojih vzvišenih internacionalnih razlogov ne gleda s posebno ljubeznijo na ideal fašističnega nacionalizma«, kakor pravi »Vreme«, temu moremo pritrditi, če ne bi pisec, ki v filozofiji in verskih pojmih očitno ni prav nič doma, ne rabil takih nerodnih izrazov. Vzvišeni internacionalni razlogi — to so religiozni in moralna načela katolicizma, ki vežejo med seboj vse narode Evrope in sveta sploh v eno samo kulturo, in to je gotovo največja zasluga Cerkve, dočim bi nemško pa tudi vsako drugo nacionalistično poganstvo narode zopet razdvojilo, dokler ne bi se začeli med seboj iztrebljati, kakor prauskaška plemena.

Človek bi rekel, da se bo zdaj »Vreme«, ki hoče veljati za državotvoren list, postavilo na stran katoliške Cerkve v borbi zoper antihumanistična in antikulturna načela nacističnih fanatikov. Kaj še! V drugem delu svojega konfuznega članka se zopet popolnoma identificira z znanim kričalcem Göbbelsom in meni, da bo Cerkve v boju zoper njega podlegla, dasi je »narodni socializem sedaj

dobil poleg komunistov še enega važnega neprijatelja... »Vreme« se namreč strinja z nemškim fašizmom v tem, da Cerkvi prisojajo samo naloge, da opravlja svoje bogoslužje in druge pobožnosti med žirimi stenami cerkva, dočim v javnem življenju ne bi smela imeti prav nobenega pomena in naloge, najmanj pa pri vzgoji mladine v religioznem duhu in Kristusovih načelih. Svoje mnenje, da bo Cerkve podlegla, pa opira »Vreme« na procese zoper one duhovne in laične osebe, ki so bile obtožene in obsojene zaradi nenravnstvenih dejanj. Toda »Vreme« je pozabilo, da je Cerkve doživela že več takih kritičnih dob, ko se je imela boriti zoper časih zelo globoke moralne rane in druge pojave ter posledice človeške slabosti v krščanskem organizmu družbe, pa je te rane ozdravila in iz vsake preizkušnje izšla izčiščena in še bolj okrepljena. Procesi pa so v Nemčiji bili vprijeti samo zato, da dokažejo, da je morala evangelija manjverna, da je duhovniški celibat protinaraven in da cerkveni verouk ni sposoben vzgajati narodu zdravega naraščanja. To so nemški »Weltanschauungs« organi odkrito povedali, sedaj pa zahteva nemški režim od škofov, naj priznajo, da zlo in v posameznikih, naj bodo laiki ali duhovniki, ki so se pregrešili zoper naravnost, nego v katoliškem sistemu kot takem. Tega pa katoliški škofje ne morejo storiti in ne bodo storili, ker je čistost krščanske morale vzvišena nad vsakim in nad komurkoli, ki jo po svoji človeški slabosti krši, dočim nauk in etika nacionalnega paganizma je in ostane zmotna, četudi bi vsi nacisti bili sami angeli, kar pa, kakor dobro vemo, nikakor niso. Tako je vprašanje in nič drugega. Tudi očitke, da katoliška Cerkva v Nemčiji ni zadostila nacionalna ali celo protinarodna, ki izzvenjava iz »Vremenovega« skrupulca, je brez vsake podlage. Sv. stolica je sklenila z nemško vlado

konkordat, ki ga je nemška vlada sama želela in iskala, ter je za to žrtvovala pravico katoličanov do lastnega političnega udejstvovanja. Pri vseh raznih plebiscitih so nemški katoličani oddali svoje glasove za vodjo in v plebiscitu za Posaarje so se tamkajšnji katolički pod vodstvom svojih škofov odločili za Nemčijo iz samega patriotizma, dasi bi se jim bilo v avtonomni državi pod egido Zveze narodov godilo veliko bolje, nego se jim godi zdaj. Pa tudi sicer katoliška Cerkva ni delala nacističnemu režimu nobenih težav na nobenem področju, dokler si ni v nasprotju s konkordatom prisvojil izključne pravice totalitarne vzgoje naroda oziroma narodove mladine, ki po svoji religiozni strani pripada le Cerkvi.

»Vreme« bi pač tako, kakršno je sedaj, imelo dolžnost, da bolj pazi na to, kar piše, ker dela zelo slabe usluge državi, če objavlja take uredniške vaje, v katerih se napada Cerkva, ki je danes najmočnejša obramba demokracije proti boljševizmu in fašističnemu ekstremizmu, kakor se je danes razdijal v Nemčiji. Čudni so ti belgrajski listi, zares! Kadar jim kaže, lesketajo v najbolj rdeči barvi, naslednje jutro pa jih vidimo v najpristnejšem nacističnem kostumu. Danes jim je kolektivizem najvišji socialni ideal, jutri pa se že ogrevajo za fašistične socialne reforme. In baš »Vreme«, ki je svojčas videlo rešitelja človeštva v marksizmu, v temle svojem članku hvali nacizem, češ, kako visoko je dvignil življenjski standard delavstva. Tako oportunistična breznačelnost nam čisto nič ne imponira in je za belgrajski tisk kaj slabo priporočilo! »Slovenskemu narodu«, ki je ta antiklerikalni izliv s kričnim naslovom ponatisnil, pa se ne čudimo, saj po vsem svetu in po vsah kotih kakor sraka pobira take odpadke.

Rdeče miličnice

Najžalostnejši proizvod komunizma

Že v svojem zadnjem članku sem povedal nekaj o rdečih ženskih bataljonih, odnosno o rdečih miličnicah, ki strahujejo Albaceto. Temu je treba dodati nekaj več. Nekaj podrobnosti, ki bodo dale pravo oznako idealnemu stremljenju rdeče Španije.

Bataljon rdečih miličnic, ki ga je revolucionarni odbor takoj organiziral v Albaceti, je sestavljal kakšnih 200 žensk in deklet, starih od 16 do 45 let. Najstarejša je imela menda 45 let. Veliko jih je bilo izpod 20 let. Torej zrele hruške... Nabrali so jih med ženskimi svetom, ki je prej slovel predvsem po svojem razuzdanem življenju. Mnogo jih je bilo takšnih, ki niso delale, še več pa delomirne in vlačug. Ponajveč nepismene ženske, ki o politiki niti pojma niso imele, niso v svojem življenju nič brale, se nič učile, a so se takoj izjavile, da so navdušene privrženke komunistov. Silno veliko je bilo med njimi sobarice, kuharice, natakarice, ki so prej služile po mesečanskih hišah in so razpolagale z dragocenimi podatki o miselnosti svojih gospodarjev. Revolucionarni odbor je bil ves erčen, da je prišel do obtežljivega gradiva ravno s pomočjo služničad. Vsaka je dobila po eno karabinko, po en revolver in po en daljši nož, ki je bil zataknjen za pasom. Obležene so bile vse v modre uniforme. Bataljon je imel veliko avtomobilov na razpolago, da je lahko shito nastopilo, če je bilo potrebno. Miličnice so dobivale dnevno po 10 pezeta v denarju ter so imele svoja taborišča, kjer so prebivale. »Babi avtomobile, kot so v Albaceti imenovali patrolje rdečih oznanjevalk komunistične pravčnosti in udobja, je bil celodnevna prikazen na albacetskimi ulicah. Iz obeh okenj avtomobila so štrlele karabinke, znotraj pa so nežna grla rjula internacionalno in zahtevala, da so polniki dvignili pest v pozdrav, kadar so prepevale komunistično himno. Njihova poglavitna vloga je bila dovažati osumljence pred ljudska sodišča. Služničad, ki je prešla v rdečo milico, se je seveda takoj spravila nad svoje bivše gospodarje ter jih ovajala brez usmiljenja. Ženska milica je osumljence tudi aretirala in dovažala v zapore. Kolikokrat smo gledali sledeče prizore: 16 letna, še otročja dekleta so gonila siivolase možje po ulicah ter jih psovala ter s karabinko suvala. Kolikokrat so ista dekleta zvečer prihajala v mojo kavarno, kjer

so se ponasala, koliko »jih je« danes ena, koliko pa druga in kakšne »ribec« da je ena ali druga vlovila ter poslala »na sprehod«.

Kot najbolj odurna slika ženskega režima v Albaceti mi je ostala v spominu tale: Ženske miličnice so v volovskih vpregi peljale na morišče 4 moše. Trije izmed njih so bili orožniki »Guardie civile«, eden pa moj prijatelj, natakar v Albabraru (17 let). Skrivali so se nekje v okolici, a rdeče ženske so jih le iztaknile in jih na kmečkem vozu s parom volov pripeljele pred ljudsko sodišče, ki jih je obsojilo na smrt, od tam pa na morišče. Vse štiri žrtve so ležale na vozu pokrite z debelo mrežo. Nahujskano ljudstvo jih je hotelo kar na ulici zgrabiti in pobiti. K sreči se je z nekega balkona oglašil profesor albacetske gimnazije, in je začel podivjane rotiti, naj jih vendar ne pobijejo tukaj na ulici, naj jih odpeljejo rajši v park in tam z njimi opravijo. In tako se je tudi zgodilo. Počasi se je pomikala ta grozna procesija proti parku. Zdelo se mi je, kot da gledam mrtvaški ples. Matere in žene nesrečnikov so ves čas jokale ob vozu, miličnice pa so jih bile po glavah, ženske svet pa je tullil ob obeh straneh in izgovarjal besede, ki jih ni mogoče ponoviti. Končno je masa zarjula komunistično himno »internacionalot. Vprega se je ustavila pred zdraviliščem dr. Romera. Tam so jih postavili lepo ob zid in miličnice so se postavile v vrsto ter začele vsevprek streljati na nje, dokler

se niso vsi preluknjani zvrnili po tleh. Neka mlada od jeze kar besneča miličnica je šla še od žrtve do žrtve in vsako še enkrat ustrelila v glavo. Druge so se kot zveri vrgle na trupla, da zadostijo svoji pohoti...

Naj na tem mestu pribijem ime tistega profesorja, ki bi bil žrtev morda še rešil, a je dal krvočolni nasvet, naj jih postrele v parku. Piše se Senor Caruaro. Naj bo njegovo ime prokleto! Tudi njega je že zadela kazen. Tla so mu postala prevročna in ko sem jaz moral zapustiti Albaceto, se je tudi on znašel na ladji in sem moral s to zverjo skupaj potovati.

To naj zdastuje o rdečih miličnicah. Lahko bi povedal več, mnogo več. Toda o gotovih sramotah se ne sme pisati, četudi so jih zagrešili nasprotniki. O rdečih miličnicah, ki so šle »na fronto«, da, toda ne da bi se tam borile, ampak, da bi bile miličnikom na razpolago. O rdečih miličnicah, ki jih je nekega dne Largo Caballero vse brez izjeme pognal s »fronte«, ker ni imel več zadosti bolnišnic, da bi jih zdravil in ker se je za svoje vojake bal, da jih vse ne okužijo. O rdečih miličnicah, ki so organizirale posebne pohodne izlete po podeželju, lovile mlade fante in se ob njih umiranj, vse to. Rdeče miličnice, ki so se specializirale na ropanje po cerkvah, na ropanje po zasebnih domovih. Rdeče miličnice, osludno poglavje, svet komunistične kulture, ki bo v največji sramoti španskega komunizmu, v njegovo večno sramoto. Spomin na rdeče miličnice pa bo sam po sebi najmočnejši branik proti marksistični propagandi. Kajti desničar ali levičar, vsak ima le rad, da je ženska poštena. Komunizem pa iz ženske ustvarja zverine...

Ernest Jermen.

Poroka vojvode Windsorskega z gospo Simpsonovo

(Po poročilu Havas.)

Grad Candé. Poroka vojvode Windsorskega z gospo Wallis Warfield Simpsonovo je bila večeraj na gradu Candé. Civilno poroko je v grajskem salonu izvršil župan mesta Mont, dr. Mercier. Navzočih je bilo 12 oseb, med njimi prefekt departementa Indre-Loire, Bernet, britanski generalni konzul iz Pariza, Graham, poročne priče major Metcalf, gospod in gospa Rogers in pet častnikov.

Ob 11.30 je prišel župan v salon in zavzel svoje mesto pri mizi. Nato je vstopil vojvoda Windsorski, oblečen v jaket. Vojvoda se je prijazno pomenkoval z navzočimi osebami. Takoj nato je prišla gospa Simpsonova, oblečena v modro obleko. Nato so se navzoči poselili okrog mize, pri kateri je že sedel župan Mercier. Župan je izjavil, da bo izvršil obred na osnovi francoskih zakonov. Nato je prečital one člene civilnega prava, ki se nanašajo na zakon. Vojvoda in gospa Warfield sta pritrdila, da razumeta besede: »zvestoba, medsebojna pomoč in varstvo«. Nato sta odgovorila na stavljeno vprašanje z besedo »da«, s čimer sta pritrdila medsebojni zvezi. Takoj za tem se je dvignil župan Mercier s sledečim govorom:

»Kraljeva visokost, Vaša milost! Usoda je hotela, da pod modrim francoskim nebom in sredi svetle francoskih vrtov na bregovih reke Indre vzklije nad vse ganljiva idila. Pomembno poroko slovesnost je izvedel le župan malega mesteca iz okrožja Tours. Ta župan bi se te časti ne čutil dovolj vrednega, ko ne bi vedel, da izvršuje zakonito ceremonijo svoje dežele, ki jo pri tem aktu zastopa. Dovolite, da vam v imenu mojih soobčanov in lastnem imenu prišerno čestitam in želim da bi še večkrat prišli med nas. Vaša navzočnost nam je draga in pomenja za nas veliko čast. Mi smo ob vaši sreči srečni.«

Po civilni poroki je bila cerkvena poroka. Obred je opravil anglikanski pastir Jardine, ki pa za to ni imel cerkvenega dovoljenja svojih predstojnikov in je vojvodo poročil proti izrecni prepovedi svojega škofa. Prejšnji zakon je Simpsonove je namreč še veljaven. Vseled tega je zakon vojvode Windsorskega cerkveno neveljaven. Ministrski predsednik Leon Blum je vojvodi poslal šopek cvetlic.

Na grad Candé je ob tej priliki prišlo okrog 125 častnikov in 25 fotografov ter filmskih snemalcev. Domačini pa se za dogodek na gradu Candé niso prav nič brigali in niso pokazali nikakega zanimanja.

Z dopisnikom »Daily Express« se je bivši kralj zadnje dni večkrat razgovarjal in mu izjavil, da mu ni nič žal, da se je odpovedal kraljevi kroni, ker se ni čutil dovolj sposoben, da bi v tako težkih časih nosil vladarsko breme, ako ne bi imel ob svoji strani žene, ki jo ljubi. Pripovedoval mu je dalje, da so ga zelo zadelo očitki, kakor da ni nikdar želel biti kralj in da je le porabil ugodno priliko, da je breme prevzel na drugega. Tudi ga je bolelo, da ga je toliko ljudi, ki so se tiščali okrog njega, dokler je bil kralj, zapustili, ko se je kroni odpovedal. Dobival je mnogo nepodpisanih pism,

v katerih so ga kritizirali. Tudi se je vojvoda pritožil, da so po listih toliko o njem pisali, in sicer marsikaj neresničnega. Sicer pa se vojvoda počuti dobro in pravi, da je erčen in zdrav.

Po poroki in po zajtrku je vojvoda pripovedoval gostom zabavne dogodivščine. Potem so mu bili predstavljeni častniki, ki jih je vojvoda nagovoril z besedami: »Zelo sva srečna, da vas tukaj sprejemava. Obžalujemo, da je grad premajhen, da bi mogla vse tiute povabiti, ki bi jih rada imela pri sebi.« Ob 6 se je novi par odpeljal v avtomobilu na kolodvor, od tam pa z brzovlakom v Avstrijo.

Seja vlade

Belgrad, 4. jun. m. Nocoj od 18 do 20.30 je bila pod predsedstvom predsednika vlade dr. Stojadinovića seja ministrskega sveta, na kateri so bila rešena razna resorna in tekoča vprašanja. Tako je bila na predlog pravosodnega ministra sprejeta uredba o uvedbi zakona o izvrševanju in zavarovanju z dne 9. julija 1930 ter uredba o spreminjanju in dopolnitvi omenjenega zakona. Na predlog finančnega ministra je ministrični svet sprejel uredbu o nagradah za pobijanje tihotapstva monopolnih predmetov. Naposled je ministrični svet pooblaštil prosvetnega ministra, da lahko na podlagi finančnega zakona najame posojilo pri Dr. hipotekarni banki v znesku 20 milijonov Din za zidanje poslopja novega prosvetnega ministrstva. Novo poslopje bo v ministrskem delu mesta v Ulici Miloša Velikega.

Tenis tekma

Jugoslavija — Južna Afrika

Zagreb, 4. junija 1937.

Farkhason (Južna Afrika): Palada (Jugoslavija) 6:3, 6:3, 3:6, 0:6, 3:6.

Kirby (Južna Afrika): Punčec (Jugoslavija) 6:1, 0:6, 3:6, 6:2, 4:6.

Na igrišču na Salati v Zagrebu se je pričela danes teniška borba reprezentance Južna Afrika (Kirby, Farkhason): Jugoslavija (Punčec, Pallada, Mitić, Kukuljević za Dawisov pokal. Ta prireditelj je največja letošnja teniška prireditelj v državi. Oba Afričana sta odlična igralca svetovnega slovesa ter sta v Parizu o priliki otvoritve svetovne razstave zastopala angleški imperij, ki v tem sportu že od nekdaj prednjači. Zato je bilo zanimanje za to prireditev izredno veliko. Na igrišču, ki ima lanske leto (ob priliki tekme z Nemčijo) na novo postavljene tribune, se je zbralo pri izredno visoki vstopnini nad 2500 navdušenih gledalcev. — Pred pričetkom je predsednik Jugoslavanske teniške zveze dr. Čop dal našemu poročevalcu sledečo izjavo: »Jugoslavanski predstavniki so v takšnem stanju, da morajo odločiti igro v korist jugoslovanskih barv.«

Zagrebska vremenska napoved. Hladno in spremenljivo oblačno; možno je naglo prehodno poslabšanje vremena.

Dunajska vremenska napoved. Prehoden val moten z oblaki in dežjem.

Domači odmevi

Kdo sme predlagati spremembo ustave

Med belgrajsko revijo »Javnost« in dnevnikom »Samouprava« se je razvila živahna debata glede predlagateljev novega ustavnega načrta iz Zagreba, o čemer smo večeraj za potrebo poročali. »Samouprava« je namreč trdila, da pesniki, pisatelji, kiparji ali sploh ljudje, ki se ne pečajo o politiko kot s svojim poklicem, niso upravičeni in niti usposobljeni, da bi v tako važnih zadevah eegali na politično polje. »Javnost« te njene trditve ostro zavrača, češ da nikomur ni mogoče odbiti potrebnih lastnosti za iniciativo tudi v ustavnih vprašanjih. »Samouprava« na to odgovarja, da so taki predlogi izven političnih krogov toliko vredni in toliko potrebni, kakor »kibiciranje« pri igri. Jugoslavija je na preveč izpostavljenem ozemlju, njen kulturni in verski sestav je preveč zapleten, da bi smeli delati kakke šoke na pobudo kogarkoli. Tisti, ki priznavajo upravičenost ustavne iniciative komurkoli, ne razumejo, da še ni prišel čas, ki bi bil ugoden za razpravljanje o bistvenih spremembah, ker bi bile gotove popravke in »retuše« bolj doledne, bolj potrebne in tudi bolj možne kot pa zidanje iznova, oziroma podiranje tega, kar smo prejeli.

Hotena ali nehotena pomota

Pred kratkim je Jugoslovansko-čehoslovanska liga v Ljubljani praznovala petnajstletnico svojega delovanja. Liga ima tudi poseben akademski odtsek, kateremu sta se bivi predsednik CSR dr. Masaryk in sedanjí predsednik CSR dr. Beneš pismeno zahvalila za sodelovanje na jugoslovansko-čehoslovanskem zblizanju, o čemer smo že poročali. Zelo pa se preseneti, ako čitaš v nekaterih jugoslovanskih listih, da sta dr. Masaryk in dr. Beneš poslala brzojavne pozdrave »jugoslovanskim nacionalističnim dijakom«. Toda taka pomota ni tako izključena, saj je »Jutro« z dne 24. maja v poročilu o obnem zboru Zveze nacionalnih akademskih organizacij v Zagrebu navajalo, da je tudi Akademika jugoslovansko-čehoslovanska liga

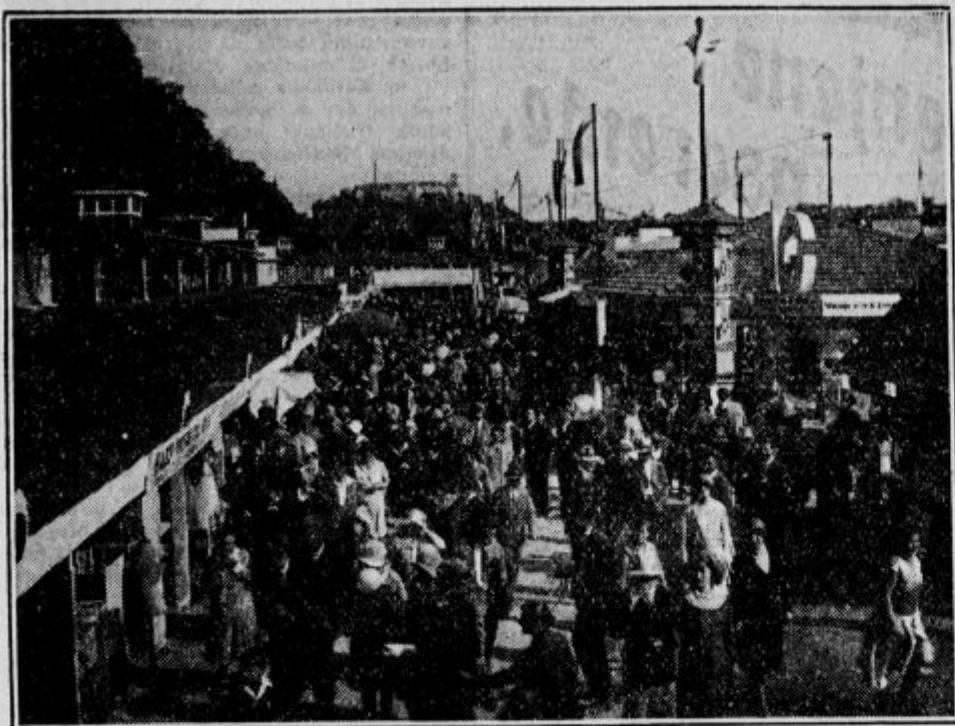
včlanjena v tej Zvezi in da so bili med 50 delegati najbrž tudi delegati omenjene akademske sekcije Jugoslovansko-čehoslovanske lige. Ker pa razne zveze nacionalističnih akademskih organizacij vsekakor niso toliko priljubljene kakor nadstrankarske Jugoslovansko-čehoslovanske lige in njih odseki in ker zlasti nacionalistične organizacije gotovo niso tako znane, da bi jima pošiljala svoje pozdrave dr. Masaryk in dr. Beneš, bi bilo radi dobrega imena omenjenih akademskih odsekov Jugoslovansko-čehoslovanskih lig zelo dobro, da bi jih nihče ne mešal med organizacije, ki inajveč ali manj politično smer in ki so v precejšnjem sorodstvu z JNS.

Edin glas »Slovenskega Naroda« o mainiški deklaraciji

»Slovenski Narod« je proslavo 20 letnega jubileja mainiške deklaracije gladko zamolčal. Toda sedaj, skoraj po tednu dni pa je naenkrat spregovoril. Resnično nas je zanimalo, kaj se je moralo zgoditi, da je odstopil od svojega trdovratnega molčanja, s katerim je šel mimo velikega našega narodnega praznika. In sedaj beremo: ponatisnil je le neko notico zagrebskega lista, ki Slovencem očita, da preveč podčrtavajo svojo vlogo v boju proti bivši monarhiji.

Značilnost nad vse značilnosti za glasilo JNS! Samo to se mu zdi važno in vredno, da zapiše, kar naj bi govorilo proti Slovencem, njihovega delu in njihovim zaslugam za ustvaritev Jugoslavije. Ne priznava slovenskemu narodu nobene aktivne vloge pri tvorbi južno slovanske države. Vse to je zasluga drugih, čisto drugih! Jutrovska klika bi hotela Slovencem odmeriti izključno le pasivno politično vlogo politično nesamosojnega naroda, ki je bil zavajevan in okupiran — in ki naravno v novi državi tudi ne more igrati drugega kot le podrejeno vlogo. Ta hlapčevska mentaliteta odseva iz vse dosedanje politike slovenskega dela JNS, hotela bi sedaj le, da si jo osvoji in prisvoji ves slovenski narod. Beseda o pesku v slovenskem čevlju je bil res prav na mestu!

Ljubljanski velesejem

Zopet se odpirajo vrata ljubljanskega velesejma. Sedanja prireditelja, ki so 37. prireditelji v vrsti prirediteljev ljubljanskega velesejma, ki ni služil samo trgovinskim ciljem, ampak je vedno skušal pokazati vse naše narodno življenje, v kolikor mogoče skladni celoti. Letošnja prireditelja prihaja v času, ko se zopet oživlja naše gospodarstvo, čeprav še na mnogih poljih ni prebolelo težkih udarcev krize zadnjih let. Posebno velja to za slovensko gospodarstvo, ki še ni moglo doseči popolnega priključka na izboljšanje prilik v ostalih delih države, predvsem na vzhodu. Vendar pa so tudi že pri nas na delu sile in faktorji, ki stremijo za večjim poletom našega gospodarstva, in tem prizadevanjem moramo žetiti polnega uspeha, zlasti ker vemo, da jih navdaja najboljša volja in velika epohalnost. Pri tem delu jim moramo pomagati vsi Slovenci, da postavimo naše gospodarstvo na boljše temelje in s tem ustvarimo tudi boljše predpo-

goje za razvoj na drugih poljih našega narodnega udejstvovanja.

Ob letošnji prireditvi, kateri je priključena poleg običajnih razstav tudi velika lovska razstava za Slovenijo, je želeli, da bi prizadevanja našega gospodarstva dosegla svoj cilj in pomagala k izgraditvi našega narodnega doma v Sloveniji.

Pri boleznih v sklepkih, protinu, išijasu

dosežete dober uspeh s Tegal tabletami. Učinek je nagel in siguran brez škodljivih stranskih pojavov. Vprašajte svojega zdravnika. Dobivajo se v vseh lekarnah.

Ogl. registr. br. 1437 od 5/2/32.

Deklaracijske proslave v nedeljo

Brezje

Za slovesnostmi, ki so se ob priliki 20-letnice majske deklaracije vršile po vsej Sloveniji, nikakor ne zaostaja proslava, ki jo je priredila krajevna organizacija JRZ na Brezjah. Ko so se na predvečer po gorenjskih vrhovih zasvetili kresovi, je tudi na Brezjah zagorel mogočen kres. Cerkev je bila vsa razsvetljena z umetnim ognjem in ob pritkavanju zvonov in pokanju topičev so se visoko v zrak dvigale raznobarvne rakete. V nedeljo ob štiri popoldne je bila na trgu pred cerkvijo slavnostna akademija, ki so se je udeležili številni prebivalci sosednjih občin in župnij. Solari vseh treh šol Leše, Ljubno, Mošnje so deklamirali domoljubne pesmi, petje pa je vodil g. Bole, organist na Brezjah.

Cezanjeveci

V nedeljo se je zbrala vsa fara pod lipo pred cerkvijo, da proslavi 20-letnico majniške deklaracije. O pomenu majniške deklaracije je govoril tajnik JRZ iz Maribora Marko Kranjc, ki je v navdušenem govoru tolmačil zbranemu ljudstvu veličastno borbo naših voditeljev in vsega našega naroda za svobodo Slovenije! Ljudstvo je z zanimanjem sledilo govorniku in vzklikalo dr. Korošcu in Sloveniji!

Gornja Radgona

Tudi naša obmejna Gornja Radgona je dostojno in lepo proslavila 20-letnico majniške deklaracije. Že v soboto popoldne se je trg odel z zastavami. Ko se je zmrčilo, pa se je ljudstvo zbralo, posebno mladina, in v lepem sprevodu z godbo na čelu koralako po trgu, nato pa na grad, kjer je bil pripravljen velik kres. Na čelu spreveda sta jezila dva konjenika z veliko zastavo, vmes pa so pokali topi in rakete. Kres sam je bil nekaj veličastnega, svetil je daleč po Murekem polju, pa tudi daleč preko Mure, bratom in sestram, ki so tudi zbirali podpise za majniško deklaracijo — pa so morali ostati izven meja naše Jugoslavije. V lepem govoru je g. Snoj Franc obrazložil pomen majniške deklaracije. V nedeljo popoldne pa je bila proslava v posojilniški dvorani kjer je prav tako govoril g. Snoj Franc, pela pa sta mešani in moški zbor.

Križevci pri Ljutomeru

V nedeljo so se zbrali gasilci, člani Kat. prosvetnega društva, fantovskega odseka, dekleta in narodnih nošah, nakar so z godbo na čelu odkorakali k sv. maši. Po sv. maši pa je bila v Slomškovi dvorani proslava 20-letnice majniške deklaracije, katere se je udeležilo nad 600 ljudi iz cele župnije. Sodeloval je društveni pevski zbor, govorila je ga. Korenova, ki je pred 20 leti kot mlado dekle zbirala podpise, o majniški deklaraciji in nje pomenu pa je govoril predsednik okrajne JRZ g. Snoj Franc iz Gornje Radgone. Z vzklikanjem našemu narodnemu voditelju dr. Korošcu ter ob zvokih salezijanske godbe smo zaključili to pomembno proslavo.

Veržej

Tudi v našem trgu smo svečeno proslavili praznik 20-letnice majniške deklaracije. Proslava je bila na prostranem trgu, na katerem se je zbralo nad 400 ljudi, ki so s pozornostjo sledili zanimivemu govoru ki ga je imel predsednik okrajne JRZ g. Snoj Franc iz Gornje Radgone. Z vzklikanjem našemu narodnemu voditelju dr. Korošcu ter ob zvokih salezijanske godbe smo zaključili to pomembno proslavo.

Sodražica

Proslava majniške deklaracije je pri nas nad pričakovanje dobro uspeła. V nedeljo ob 9 se je formalno mogočen spreved s konjeniki, kolesarji, narodnimi nošami, mogočnim pevskim zborom, godbo od Nove Štift, veliko udeležbo naroda, ki je presenetila prireditelje, kaj šele naše nasprot-

† Franc Villan

Včeraj je v Leonišču umrl g. Franc Villan, posestnik in lastnik ugledne gostilne pri »Rogovilecu« na Crnučah, brat soproge g. bana Natlačenove. Z Rogovilecem Francem odhaja v večnost splošno priljubljen fant s Posavja, ki skoraj ni imel sovražnika. Njegova gostilna je bila zbirališče mnogih odličnikov, ki so spoštovali ugledno Rogovilečovo družino. Gostilna pri »Rogovilecu« je že leta in leta cilj ljubljanskih izletnikov. Znano je, da si naš voditelj dr. Korošec večkrat poišče odidih in prijateljsko družbo prav v tej solidni krščanski gostilni, na ban dr. Natlačen pa si je v tej hiši izbral svojo zakonsko družico, Franceljevo sestro go. Nijo.

Pokojni Francelj je bil dober gospodar in skrben gostilničar. Svoji materi je bil pri delu in gospodarstvu v veliko oporo, kljub temu da je doživel 43 let, vendar ni mislil na ženitev. Pred leti pa je Francelja prišla živčna bolezen, za katero je hiral. Iskal je zdravja v bolnišnicah in sanatorijih in njegova skrbna mati je že upala, da bo drugače krepki fant okrevljal. Nazadnje je moral Francelj v Leonišče, toda živčevje mu je čim dalje bolj odpovedovalo. Davi pa je njegovo življenje podleglo tem napadom. Ugasnilo je življenje, ki ga je bila sama vedrost in prijaznost. Za njim žaluje vse Posavje, najbolj pa Rogovilečeva mama in drugo sorodstvo, katerim izrekamo naše globoko sožalje. Dobremu Francelju naj sveti večna luč! Pogreb pokojnika bo v soboto ob 5. popoldne izpred domače hiše na župno pokopališče na Crnučah.

Zapiranje in odpiranje trgovin

Dne 1. maja t. l. je bila objavljena nova uredba o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic. Ta uredba je bila zelo potrebna, ker je ponekod vladala v tem oziru prava anarhija. So mesta, kjer je odpiranje in zapiranje tako soglasno in točno, da se kar nervozno drže minute, ki je določena za to. Pri nas v Ljubljani smo opažali večkrat, da nekateri obrati podaljšujejo ure za zapiranje čisto po svoji volji. Nova uredba zahteva za vse istočasno zapiranje in odpiranje ter preti tistim, ki bi to kršili z občutno kaznijo. Združene trgovstva je pa pri banki upravi posredovalo in želelo drugačne ure za odpiranje in zapiranje. Zvedeli pa smo, da je tudi zastopstvo pomočnikov zahtevalo, da naj se popoldne trgovine odpirajo že ob 2. uri in ne ob pol treh, kakor zahteva uredba. K tej zahtevi pomočniškega zbora pripominjamo: Nič nimamo trgovski pomočniki zoper to, da se trgovine odpirajo ob 2, toda nikjer nismo opazili, da bi zastopstvo pomočnikov uvaževalo: če ob 2. namesto ob pol treh, potem pa naj se trgovine zapirajo že opoldne in ne ob pol ene. Zakaj? Trgovski pomočniki nimamo takih plač, da bi lahko stanovali sredi mesta. Koliko nas stanuje v Sentiidu, v Dravljah, na Viču, na Ježici, v Mostah itd. Ali ni potrebno in pravično, da ima trgovski pomočnik, ki je že skoro pet ur tekal in stregel ljudem, opoldne vsaj dve uri oddiha, da more domov obedovati v ta oddaljena stanovanja. Če gre torej za to, da bi se obrati odpirali ob 2. ur, potem naj se zapirajo točno ob 12. Na ta način dobi trgovski pomočnik toliko časa, da ne divja domov na periferijo mesta, zmeče bomo kosilo vase in drvi spet nazaj v službo. Nova uredba je te dve uri oddiha upoštevala in smo ji hvaležni za to človekoljubno mišljenje. Zato zahtevamo, da se te ure ohranijo in ne razumemo tistih zastopnikov pomočniškega zbora, ki nam hočejo vzeti te pol ure opoldne. Ker bodo menda v počitnicah pogajanja, da se uredba nekaj spremeni, opozarjamo na to in zahtevamo te dve opoldanski uri zase. Trgovski pomočnik.

Huda nesreča pri Železni kapli

1. junija zvečer se je na cesti med Železno Kaplo in Žitarovasio zgodila huda prometna nesreča, ki je zahtevala človeško žrtev. Strojevodja kapelške elektrarne Matija Fischer je na ostrem ovinku zadel ob neki tovorni avto, ki je privozil iz Celovca. Udar je bil tako hudo, da je motociklista vrglo daleč v stran in se je celo tovorni avto komaj ustavil na robu manjšega prepada ob cesti. Poklican je bil takoj reševalni voz iz Velikoveca, ki je ponesrečenca prepeljal v celovško bolnišnico. Toda po amputaciji noge je Fischer še isto noč umrl. Prepeljal so ga na dom na Reberci. G. Fischer je bil zelo zavezan Slovenec, zvest naročnik »Kor. Slovenca«. (ako)

Odmevi sepse v mariborski porodnišnici

V zvezi z zadnjimi dogodki v mariborski porodnišnici je banska uprava primarija dr. Josipa Benčana z današnjim dnem suspendirala in uvedla disciplinarno preiskavo. Za vsiljena dolžnosti vodje porodnišnice je imenovan dr. Skalicky.

Operni pevec Cvejič pred sodniki

Obtožen je preslopa zoper varnost javnega prometa radi avtomobilskega karambola - Zanimiva razprava na drž. cesti v St. Ilju

Maribor, 4. junija.

Ime opernega pevca Nikolaja Cvejiča je pri nas dobro znano. Bil je svoječasno angažiran v Ljubljani, potem v Zagrebu, Beogradu in nazadnje v Brnu na tamošnji operi. S svojim krasnim, temnim baritonom si je pridobil evropski sloves, vendar smo ga Mariborčani bolje spoznali šele lansko leto, ko je dne 15. junija doživel v neposredni bližini Maribora, v St. Ilju, neprijeten avtomobilski karambol. Zaradi tega karambola je prišel Nikola Cvejič danes pred okrožno sodišče na zatožni klopi, zagovarjati pa se mora zaradi prestopka zoper varnost javnega prometa.

Lansko leto 15. junija je prisel Nikola Cvejič s svojim krasnim novim »Tatra« avtomobilom iz Brna čez Avstrijo v našo državo. Hotel je v Zagreb in Beograd, kjer je bil dogovorjen za vrsto gostovanj v operi. G. Cvejič se je pripeljal v družbi gospe Terezije Jakovina, avto pa je šofiral sam. Cvejič je živel daljšo dobo na Češkem, kjer se vozi po levi strani ceste. Pripeljal se je skozi Avstrijo, kjer vozijo tudi na levi in takoj po prehodu naše meje mu ni prišlo na misel, da imamo mi drugačen voznik red in vozimo po desni strani ceste. Zaradi tega je skozi St. Ilj peljal po napačni, levi strani.

V istem času pa je vozil v smeri od Maribora skozi St. Ilj tudi avto grofa Alfreda Bruselle. Avto je šofiral grof Ivan Hilmer, poleg grofa Bruselle pa so bili v avtomobilu še njegova žena Zofija Bruselle ter njena mati grofica Henrieta Spauer. Šofer Hilmer je vodil avtomobil po pravilni, desni strani ceste. Nesreča je hotela, da sta se oba avtomobila srečala na najbolj nepreglednem kraju ceste, na strmih ovinku pred Svatiju precej strmo dviga. Pregledna je šela na vrhu. Ker sta oba avtomobila ieočasno vozila proti vrhu

ODOL

zobna pasta

se peni in odstra-

ni oblogo z zobj

To je pasta za zobe

Zakaj zahtevamo hidrotehnični laboratorij

Za nami je proračunska debata v parlamentu in senatu, ki je zapечатila usodo našega hidrotehniškega laboratorija v najboljšem slučaju za eno leto.

Kljub temu, da je zadnji čas stopil ta laboratorij nekoliko v ozadje, postaja njegova potreba pri nas vedno bolj aktualna. Saj to vprav potrjuje dejstvo, da so se pojavile akcije za graditev slanih laboratorijev v Beogradu in letos tudi že v Zagrebu, ki bodo skoraj gotovo v kratkem dosegle realizacijo svojih želja.

Dosedaj se je na ljubljanski tehniški fakulteti proučevala možnost regulacije posameznih vodotokov v Sloveniji le teoretično. Ko pa se je zgradil začasni provizorij (brez rečnega žleba za enkrat), se isto proučuje v poskusnem žlebu. Ti poskusi so že dokazali, kako velik pomen ima popolen in v zadostnem obsegu zgrajen hidrotehniški laboratorij. Kajti individualni studij reke je mogoč le v laboratoriju. Rezultat tega proučavanja pa je, da smo dognali najboljšo rešitev za regulacijo reke.

Dosedanja praksa v tem pogledu je neštetokrat dognala, da je kljub temu, da smo pri projektu uporabljali prav dobre in splošno priznane metode, rezultat bil zelo nepovoljen. Mi nismo mogli dovolj točno predvideti vseh posebnosti regulirane reke. Seveda je to pomenilo vselej izgubo v narodnem gospodarstvu.

Vprav temu se izognemo s tem, da to preizkusimo v laboratoriju na modelih, ki veljajo relativno malo in pokažejo potek regulacije in njene potrebe od izvira do izliva.

Ni to edini problem, ki se rešuje v hidrotehniškem laboratoriju. Proučava se dalje pronicanje skozi betonsko oporno zidovje. Kakšno važnost ima taka raziskava, kažejo slabe posledice tega pojava v Ljubljani.

Posebno lahko raziskujemo nihanje zemeljske vlage na zemljiščih, kjer gojimo kulturne rastline. To zlasti točno raziskujemo na Češkem.

Najvažnejše področje vodnih raziskav je izraba vodnih sil. Dobimo lahko točne rezultate v pogledu dimenzioniranja jezov, zatvornic tudi za katastrofalno vodo. Lahko raziskujemo vpliv mostnih opornikov na zajezitev reke itd. Včasih pokaže poizkus da je boljše opornik na kak način popraviti, da rešimo s tem most, ki je draga konstrukcija.

Našteti primeri so le del vseh onih velikih nalog v vodnem stvarstvu, ki jih naj racionalno reši hidrotehniški laboratorij. Navedeni so, da pokaže, kako nujna potreba našega gospodarstva je zgraditev popolnega hidrotehniškega laboratorija v Ljubljani.

Borba zanj se vleče že četrto leto in se približuje pritrilnemu odgovoru na vprašanje, ali živimo res v tako brezupnih razmerah ali merodajni činitelji namenoma prezirajo glavne in še tako kriče potrebe našega časa. Kar zahtevamo, to vendar ni ne iluzija ne fantazija, izvirajoča iz kakih velemodišljivi, temveč realna potreba in skromna zahteva po njeni rešitvi. Če se Beogradu in Zagrebu kar siplejo možnosti za uresničevanje res fantazij s postavljanjem kolosov, potem imamo tudi mi v Ljubljani pravico do zneska za postavitev skromne stavbe. Slovenija še nikoli ni zahtevala preveč! Skromnost je prirojena kot kmečkemu dekletu z dežele. Zato pa je navadno izigrana. Naloga mladine je, da ji vzbudi zavest in ponos in odločnost. To je lahko vsem edino brez ozira na nazor, tako kakor je vsak brez razlike lačen in žejen. Bodimo edini v tem, kar nam je skupno! To je ponoven klic akademski mladine.

A odgovorni činitelji, ne zanemarjajte naših največjih potreb! — To je pa njen poziv.

Akademski akcija za izpopolnitev univerze.

— Pri zaprtju, motnlah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

Drobne novice

Koledar

Sobota, 5. junija: Bonifacij, škof; Valerija, mučenica.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrla gospodična Tončka Kuhar. Pokopali jo bodo danes ob 4 popoldne. — V splošni bolnišnici je umrl g. Karel Železnikar, vlakovodja v pokoju. Pogreb bo v nedeljo ob 4 popoldne.

† Na Suhi pri Kranju je mirno v Gospodu zapala gospa Frančiška Basaj, mati ravnatelja Zadruga zveze g. dr. Basaja.

† V Starem dvoru pri Škofji Loki je umrl gospod Franc Hafner, posestnik, glavnikiarski mojster in obč. odbornik. Pogreb bo v nedeljo ob 8 zjutraj.

Naj jim sveti večna luč! Zalujočim naše globoko sožalje!

Ljubljana

v soboto, dne 5. junija.

Gledališče

Drama: Sobota, 5. junija: »Korajža velja«. Izven. Izredno znižane cene od 14 Din navzdol. — Nedelja, 6. junija: »Dr.« Izven. Izredno znižane cene od 14 Din navzdol.

Opera: Sobota, 5. junija: »Veseli studenček«. Red B. — Nedelja, 6. junija ob 11: »Akademija vojnih dobrovoljcev«. Cene od 24 Din navzdol. — Ob 20: »Ero z onega sveta. Gostovanje sopranistke gđ. Anite Mezelove, članice belgrajske opere. Izven. Cene od 30 Din navzdol.

Sestanki

Društvo absolventov drž. dvorazrednih trgovskih šol ima v nedeljo, 6. t. m. ob 9 popoldne v restavraciji Zvezda svoj šesti redni letni občni zbor. Udeležba je za vsakega člana dolžnost. Popoldne pa priredimo izlet na Fužine in pričakujemo, da se boste tudi tega udeležili v lepem številu. Odbor.

Cerkveni vestnik

Cerkev sv. Jožefa v Ljubljani. V nedeljo, dne 6. junija, praznik presv. Srca Jezusovega: ves dan izpostavljen Najsvetejšemu — zjutraj ob 8. slovesna sv. maša — zvečer ob pol 8. po kratkem govoru in spravi molitvi pravna procesija z Najsvetejšim in s svečami — po procesiji litanije Srca Jezusovega, zahvalna pesem in blagoslov — darovanje sveč. — Verniki, ki se udeležijo procesije, prejmejo z navadnimi pogoji poseben popoldni odpustek. Cerkvena glasba v cerkvi sv. Jožefa. Jutri slovesno praznovanje praznika presv. S. J. Ob 8 slovesna sv. maša. Izvajalci: Missa solennis z orkestrom, zložil Rud. Wagne. Graduale: Dulcis et rectus Dominus, zložil A. Foerster. Po efort: Ave verum, zložil W. A. Mozart. Po maši: Tvoji smo Srce Kraljevo, zložil dr. Franc Kimovec.

Naše dijaštvo

V nedeljo ob 11 zaključna akademska služba božja pri oo. frančiškanih. Zato je danes ob 18 in jutri ob 10 pevska vaja. Iskreno vabljeni vsi pevci in pevke.

Kino

Kino Kodljevo. »Markiza Pompadour« (Käthe Nagy) in »ABC« (Luiza Ullrich).

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marjini trg 5; mr. Kural, Gosposvetska c. 4 in mr. Bohinec ded., Rimska c. 31.

Od 20 do 40%

smo znižali cene blagu. — Posebna ugodnost kopalne potrebšćine

K. Soss, Mestni trg

1 Mestna ženska realna gimnazija — sprejemni izpit. Sprejemni izpit za prvi razred mestne ženske realne gimnazije bo v ponedeljek, 21. junija ob 8. Prijavo kolkovano z 10 Din, je vložiti pri ravnateljstvu dne 18. in 19. junija ob 8—12. Prijavi se priloži šolski izkaz in rojstni list. Radi omejenega števila razredov bo sprejetih samo 90 učen. Prednost imajo gojenke interneta »Mladice«. Letna šolnina 50 Din, plačljiva v dveh obrokih: ob vpisu in v začetku drugega semestra. Zavod bo nudil brezplačno francosko konverzijo v kroških po 15 gojenk.

1 Na II. drž. realni gimnaziji v Ljubljani (na Poljanah) bo odprta običajna šolska razstava risarskih izdelkov v nedeljo, 6. junija, v ponedeljek in torek in to vsakokrat od 8 do 18. Vabljeni starši in vsi, ki se zanimajo.

1 Maša za turiste in izletnike bo jutri v kapeli Vzajemne zavarovalnice ob 4.15 zjutraj.

1 V nedeljo na Rožnik: »Regnum Christi« ima popoldne ob 9 sv. mašo s pridigo, popoldne ob 5 — če ne bo dež — pa tudi nagovor in pete litanije z asistenco. Kogar zanima veliko vprašanje: Kako je s kraljestvom božjim na zemlji, — povabljeni!

1 Bežigraske fante in moške imajo jutri, v nedeljo svoj dan z evharistično obnovom. Ob 7 maša za fante in moške. Med mašo skupna angelska večerja z Gospodom. Fante in moške, napolnite jo! Zvečer ob pol 8 obnova prisega zvestobe »Srca, ki nas je ljubilo« našega farnega moštva pod vodstvom št. peterskega g. župnika Košmerlja. V ponedeljek večer sestanek, kjer se bodo v dvorani srečali naši inteligentje fare z delavci, naši moške z našimi fanti pri skupnem posvetu. G. dr. Justin iz St. Vida jim bo dal veliko dobrega, njim primerne duhovne kruha. Bežigraske moštvo pravi, da so te prireditve naš plebiscit za ali proti »Kralju naših src«, zlasti plebiscit naše inteligence. Glasove bomo šli.

Hranilnik brez dna?

Ni treba imeti vedno hranilnik, ako se hoče štediti. Ako ga pa že imate, tedaj mora imeti dno, ker bi drugače padlo spodaj ven, kar ste zgoraj vložili. Ravno tako se godi marsikateri gospodinj, katera hoče varčevati na ta način, da kupuje slabo milo. V tem slučaju mora veliko bolj in dalj časa menecati perilo, pa ga s tem prehitro uniči. Gospodinja, ki jemlje za pranje redno Schichtovo milo Jelen, varčuje na pravem mestu, ker za gotovo ve, da je dobila za pranje milo, ki je radi svoje izdatnosti najcenejše, a njeno perilo bo ostalo dolgo lepo in dobro ohranjeno.

1 Promenadni koncert v Sp. Šiški. Turistični odbor za mesto Ljubljana priredi v soboto dne 5. t. m. od 20 do 22 promenadni koncert pred novo cerkvijo sv. Frančiška v Sp. Šiški. Svirala bo delavska godba »Zarja« pod vodstvom g. kapelnika Grudna. Concert se vrši samo ob ugodnem vremenu.

1 Članom fant. odseka St. Jakob se sporoča, da bo ob lepem vremenu celodnevni izlet v nedeljo 6. t. m. k Sv. Miklavžu nad Moravčami. Odhod ob 8. z glavnega kolodvora. Vabljeni so vsi člani ter prijatelji odseka.

1 Albina Travnova umrla. Včeraj ob 12. je v ljubljanski splošni bolnišnici umrla gđ. Albina Travnova, učiteljica na Viču in stanujoča v stanovanjski hiši banovinske hranilnice v Igriški ulici. Albina Travnova je žrtev eksplozije bencina v njenem stanovanju. Kakor smo že poročali, je dne 24. maja zvečer nastala v njenem stanovanju silo-

Cenjene inserente,

ki so prešli naša posebna povabila za insercijo v velesesejskem tednu, pa doslej še niso oddali svojih oglašnih naročil, vljudo opozarjamo, da moremo sprejemati večje oglašne za prvo velesesejsko izdajo »Slovenca« dne 6. junija samo še danes do 4. ure popoldne. Želeli pa je in je tudi v interesu cenjenih inserentov, da se oddajo oglašna naročila že v popoldanskih urah.

vita eksplozija, ki je podrla več sten in zelo poškodovale vso stanovanjsko opremo. Tedaj so gasilci in reševalci takoj prihiteli in preprečili še večjo katastrofo, nezvesto in hudo opečeno Albino Travnovo pa so morali prepeljati v bolnišnico. Prvotno so mislili, da je v stanovanju eksplodiral plin, pozneje pa se je izkazalo, da je v resnici eksplodiral bencin. Albina Travnova je trpela deset dni, vsi zdravniški napori, da bi ji rešili življenje pa so bili zaman. Bila je izvrstna učiteljica ter med svojimi stanovskimi tovariši priljubljena. Naj ji sveti večna luč!

1 Razstava risb in ročnih del drž. učiteljske šole in ženske realne gimnazije bo 4. in 5. junija 1937 v risalnici pri V. razredu državne učiteljske šole (II. nadstropje ženski oddelek).

1 »Na Trški gori« vprizori prosvetno društvo »Vodnik« dne 6. junija ob 20 zvečer na prostem pri Kamniti mizi. Ta igra bo v tej sezoni ena najlepših. Obiskovalce opozarjamo, da si pravčasno preskrbijo vstopnice, ki so v predprodaji vsak večer od 20 do 22 pri društveni blagajni. V slučaju slabega vremena se igra preloži na 13. junija.

1 Izlet železničarjev v kopališče Gorenja vas. Rateče bo v slučaju lepega vremena v nedeljo, dne 6. t. m. Vozi posebni vlak z odhodom iz Ljubljane ob 14., povratek z rednimi vlaki. Udeleženci uživajo vozne ugodnosti: železničarji prosto vožnjo, neželezničarji polovično.

1 Idrijski krožek. Jutri bo izlet v Horjul. Odhod z vrhniškim vlakom ob 7.45 do Drenovega grča do Horjula peš 1 uro in pol. Nato se popne na Koreno, odkoder je lep razgled. Ob 13. skupno kosilo z žlikrofi. Popoldne prosta zabava, Vabljeni vsi rojaki in prijatelji.

1 Ekspozitura pošte Ljubljana 1 na velesesjmu bo od dne 5. do včetrtega 14. junija 1937 opravljala sledeče posle: 1. sprejem vseh vrst pisemskih pošilk, 2. sprejem vplačil poštinih nakaznic in položnic, 3. sprejem brzojav, 4. telefonski krajevni in medkrajevni promet, 5. dostava poštinih pošilk za tuje tvrde na sejmu. Uradne ure: za telefonski promet od 8—18 nepretrgoma. Za nakazniški promet od 8—12 in od 15—17. Za pisemski promet od 8—12 in od 16—18.

1 Podružnica Sadržarskega in vrtnarskega društva v Mostah priredi praktično predavanje o zeleni rezi (pinciranju) prilijene drevja in špalirjev na vrtu g. Erjavca, Poveljska cesta 9, Kodelevo, v nedeljo 6. t. m. ob 10. popoldne. Ker predava g. Lenart Frido, specialist za nizko in špalirno drevje, vabimo vse člane in prijatelje sadjastva, da se predavanja v čim večjem številu udeležijo.

Povsod neprekosljive.

1 Umobolna pobegnila s kolodvora. Včeraj zjutraj so pripeljali v Ljubljano neko mlajše umobolno dekle iz okolice. Njeni svoji so hoteli oddati dekle na opazovalni oddelek splošne bolnišnice. Ko je vlak privozil na postajo, pa se je dekle ustrašilo ter se je izmuznilo pri zadnjih vratih vagona in ušlo čez progo. Sorodniki so jo iskali po vsem kolodvoru in bližnjih ulicah, vendar je niso mogli najti. Dekle, ki je precej zmeden in nima pri sebi nobenih sredstev, tava sedaj najbrže kje po mestu ali po okolici.

1 Posestniki in podjetja v območju mesta Ljubljane se opozarjajo, da je odvajanje odpadnih, smrdljivih in onesčičenih voda v tekoče vode jarkov, potokov in rek iz zdravstvenih ozirov prepovedano. Mestno poglavarstvo v Ljubljani razglašja, da morajo po odredbi kr. banske uprave vsi pri zadeneti posestniki, obrati in podjetja v teku 14 dni po objavi tega razglašja v dnevnikih mestnemu poglavarstvu v Ljubljani pismeno prijaviti sledeče objave: 1. Vsi prizadeti morajo javiti, kakšne odpadne vode imajo, kdaj in katero oblastvo jim je izdalo dovoljenje za odvajanje teh voda. 2. Kdor nima dovoljenja za odvajanje odpadnih voda, mora z odvajanjem takoj prenehati in zaprositi za oblastveno dovoljenje. 3. Dolžnost za prijave pod 1. in 2. zadene tudi vsa podjetja in tovarne v Ljubljani, ki imajo mestne kanale izpeljane obratne vode ali tekočine. Vse prizadete, ki ne bodo ustregli temu pozivu, bo oblastvo strogo kaznovalo, medtem ko se bo odtok vode brez vsakega naznanila uknil.

1 V Savi najdeno ukradenko kolo. Pred dnevi je bilo akademiku Zdravku Vrhuncu ukradenko izpred »Gajevega hrama« v Gajevi ulici 2500 Din vredno kolo. Predvčerajšnjim popoldne pa je po veljstvom topničarskega polka obvestilo policijo, da sta dva vojaka našla v Savi pri Tomačevem kolu. Ko je policija povabila Zdravka Vrhunca, je ta takoj v kolesu spoznal svojo lastnino. Tat je snel s kolesa le svetilko, evidenčno številko in dinamostroj, kolo samo pa je vrgel v Savo. Policija je nekoga aretirala in ga sedaj zaslišuje, ali je pravi.

Jesenice

Dne 6. junija t. l. bo na Jesenicah v prostorih Krekovega doma, stanke Stroskove organizirali delavcev ZZZ. Govoril bo tovariš Smersu Rudolf o socialni zakonodaji. Vabimo vse tovariše, da se sestanka gotovo udeležijo in da povabijo tudi svoje prijatelje.

Novo mesto

Kino Krka bo v soboto in nedeljo predvajal film »Kreutzerjeva sonata« po delu znanega ruskega pisca Leva Tolstega. Glasba: Bethoven, Chopin in Čajkovski. Predigra: zvočni tehnik. V ponedeljek in torek ob 17 in 20.30 bo pa v filmu »Čudo otroka« nastopala priljubljena mala Shirley Temple. Predigra: Micki — miška.

Maribor

m Artilerijski polk v Mariboru slavi danes svojo elavo v spomin dneva, ko so baterije tega polka prvič prispele na Gosposvetsko polje v osovobodnih bojih na Koroškem. Rezanje kolača bo ob 10 popoldne v vojašnici Vojvode Putnika.

m Katoliška mladina v Mariboru uprizori v nedeljo, dne 6. junija znano komedijo v treh dejanjih »Občinski tepček«. Pričetek bo ob pol 17 v dvorani Mladinskega doma v Cvetlični ulici 28. — Pridite!

m Lep jubilej upravnika gledališča dr. Brenčiča. Včeraj je proslavil upravnik mariborskega gledališča g. dr. Radovan Brenčič 15 letnico, odkar vodi in upravlja Narodno gledališče v Mariboru. G. dr. Brenčič je prišel na vodstvo gledališča v najtežjih časih, znal pa je z njemu lastno spretnostjo spraviti zavod iz največjih gospodarskih stisk ter ga voditi na dostojni višini kljub temu, da so se javne podpore in dotacije neprestano zniževale. Zrtvoval je v ta namen ne le svoje delo in svojo energijo, temveč večkrat tudi svoje premoženje. Gledališko osebje je proslavilo včeraj dopoldne 15 letni jubilej svojega upravnika z lepo interno proslavo na odru. Zbrani so bili vsi igralci in režiser Jože Kovič je izrekal upravniku prirsne čestitke v imenu svojih kolegov. Poklonil mu je album s slikami vseh igralcev. G. upravnik je dobil tudi več drugih lepih poklonov in veliko čestitk od bivših članov mariborskega gledališča ter gledališč iz vse države. Ob 15 letnici g. upravnika čestitamo tudi mi z željo, da bi vodil mariborsko gledališče z nezlomljivo energijo in lepimi uspehi še v bodoče.

m Akademija mariborskih prostovoljcev. Ob priliki izida monumentalne spominske knjige Slovencev, jugoslovanskih vojnih prostovoljcev, priredijo mariborski prostovoljci akademijo, ki bo v ponedeljek ob 20 v Narodnem gledališču. Vstopnice se dbe v predprodaji pri gledališki blagajni.

m Sole je konec. Danes so končale mariborske srednje šole s poukom. Dijaška mladina se je vesela razkropila iz mesta na vse vetrove, ostali so samo tisti, ki jih žuli smola kakega izpita ter veliki in mali maturanti, a za katere se začnjenja sedaj usodna preizkušnja.

m Umrla je v bolnišnici in starosti 51 let soproga pekarskega mojstra ga. Ana Glas iz Gosposvetske ulice 18 na Pobrežju. Naj počiva v miru!

m Prekinitev avtobusne proge. Zaradi obnovitve ceste Maribor—St. Ilj ukine danes mestni avtobusni promet vožnjo med Mariborom in Pesnico. Ponovno obratovanje se bo objavilo v časopisih.

m Občni zbor mariborskih dobrovoljcev. Ob lepi udeležbi članov iz Maribora in okolice se je vršil občni zbor »Kladivarjev Jugoslavije«. Zbor je vodil poselevočel podpredsednik ravnatelj Bogdan Pogačnik. Občni zbor je soglasno vzel na znanje poročila funkcionarjev in je soglasno odobril smernice, ki bodo dale organizaciji nov polet. — Izvoljena je bila nova uprava s predsednikom šol. upraviteljem Viktorom Grčarjem na čelu.

m Podružnica Slomškove družbe v Mariboru vabi vse člane in prijatelje na ustanovni občni zbor, ki bo v nedeljo v mali dvorani na Aleksandrovi cesti 6.

m Dovoljena obnova. Dovoljena je bila obnova sodnega postopanja Jakobu Rozmanu, ki je bil o sodbo mariborskega okrožnega sodišča z dne 19. oktobra 1932 obsojen na 15 let roboje. Ponovna razprava bo dne 22. junija 1937.

m Umorjen! Drava je v četrtek naplavila pri Pošvi gramozni jami v Koroškem predmestju truplo nepoznane ugotljenca, ki je moral daljša časa ležati v vodi. Moški je bil 40—45 let star, 180 centimetrov visok, na desni roki je imel vtičeviran znak K. k. Feldregiment 14, pod njim pa začetnica A. M. Občlen je bil le v spodnje hlače in hlače, brez srajce in suknjiča, na nogah je imel črne visoke čevlje na zadrgo. Mrtvec je imel na trebuhu 20 cm široko rano, ki je vzbudila pozornost ter je zaradi tega odredilo državno pravdnštvo obdukcijo. Verjetno je namreč, da je neznan ugotlejenec žrtev zločina, da je bil najprej umorjen in šele potem vržen v Dravo.

Celjo

c Pevsko društvo »Olika« sprejema še do dne 18. junija nove pevce. Pogoji je dober posluš in resna volja, redno posešati pevске vaje, ki se vrše vsak torek in petek ob 20 v Obrtnem domu. Zlasti bi bilo dobrodošlo še nekaj II. basistov. Pri vsaki vaji bo nekaj minut odmerjeno teoretskemu pouku, kolikor ga je slehernemu pevcu neobhodno potrebno.

c Uspehi protituberkuloznega tedna v Celju. Ob priliki protituberkuloznega tedna v Celju je dala celotna nabiralna akcija s prireditvami brutto dohodkov 26.901.50 din, izdatkov pa je bilo 1.508 dinarjev. Protituberkulozni zvezi se je poslalo za prodane listke in kartone 2.989.50 din. Ligi ostane čistih 22.404 din, s katero vsoto se bo fond za azil jetičnih znatno povečal. Upravni odbor krajevne protituberkulozne lige v Celju se vsem darovalcem, kakor tudi vsem, ki so sodelovali in pripomogli do tako lepega uspeha, najtopleje zahvaljuje. — Ker pa se zaradi slabega vremena niso mogle izvesti vse predvidene prireditve v protituberkuloznem tednu, opozarjamo občinstvo, da se bo v doglednem času še vršil promenadni koncert železničarske godbe v mestnem parku in pa pevski koncert društva »Zvon«. Vsi štirje celjski športni klubi pa priredijo v prid protituberkulozni ligi v nedeljo, 13. junija ob 16 na Glaziji izredno in zanimivo športno prireditev: brzoturnir s štafetnim tekom. Na to prireditev že danes opozarjamo vse ljubitelje športa in vse celjsko javnost.

c Kino Metropol. Danes ob 16.15, 18.15, 20.30 »KARNEVAL« Gustav Frölich, ob 14.30 matineja »Resnica zmaga«.

c Mestna občina celjska bo v prihodnjih dneh začela s preklaskovanjem križišča Kralja Petra cesta in Cankarjeva cesta ter Vodnikova ulica. Delo bo trajalo par tednov in bo možen le enosmerni promet.

Ptuj

V nedeljo, dne 6. junija t. l. ob 10 popoldne se vrši v Ptuj v magistratni dvorani občni zbor Krajevne organizacije za mesto Ptuj. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; 2. Poročilo predsednika, tajnika in blagajnika; 3. Govor g. Vesenjaka, ministra n. r.; 4. Volitev novega odbora; 5. Slučajnosti. Vsi člani se udeležijo občnega zbora v polnem številu.

Kamnik

Mali ljubljanski harmonikarji ter mladinski in otroški pevski zbor pod vodstvom gosp. prof. P. Rančigaja nastopijo v nedeljo, dne 6. junija ob 4 popoldne na koncertu, ki ga priredi prvo slovensko pevsko društvo »Lira« v mestnem parku (po leg gasilekega doma) v Kamniku. Mladi ljubljanski gostje so že ponovno želi najlepše uspehe v Ljubljani in drugod, zato pridite iz Kamnika in okolice vsi, ki ljubite mladino in narodno pesem. V primeru slabega vremena prireditev odpade.

Perzijske in turške preproge

po zelo nizkih cenah prodaja

ORIENT-KARPET

na velesesjmu, paviljon F št. 119-23

— Za mesec junij priporoča Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani sledeče slovoito o Srcu Jezusovem: Dobri Zvečar, berilo in zgledi, spisal Siegerschmid Jože, Din 16.—; Vrtince, junjska pobožnost o Srcu Jezusovem, spisal Zabukovec Janžev, Din 15.—, vez. Din 22.—; Presveto Srce Jezusovo, kratka berila za mesec junij, spisal Jurhar, Din 15.—, vez. Din 20.—; Sveta maša — dar Srca Jezusovega, spisal o. Bogomil Remec, Din 16.—; Obljube Srca Jezusovega, spisal o. Pate, Din 8.—; Manete in dilectione mea, Srce Jezusovo in duhovnik, priredil dr. Jožef Jerše, Din 8.—; Kraljevanje Srca Jezusovega v družinah, govori o. Mateja Crawleya o posvetitvi družin, Din 10.—, vez. 15 dinarjev; Premišljevanje o božjem Srcu, spisal o. Mariofil Holec, Din 16.—; Nevesta Presvetege Srca. Življenje sv. Marije Alakok, spisal dr. J. Valjavec, Din 8.—; Bl. Gemma Galgani, biser Srca Jezusovega, življenje svetnice (molitvenik), premišljevanje za prve petke službe Srca Jezusovega, sveta maša itd., Din 16.—, zлата obr. Din 20.—; Srce Jezusovo, kralj in središče vseh src (molitvenik), o Pristov, Din 24.—, zлата obr. Din 36.—. Vse te knjige se naročijo pri jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Povsod najlepše.

— Vid vaših oči si obvarujete le z optično čistimi brušenimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Zaja, izprašanemu optiku, Stari trg 9, Ljubljana.

Naznanilo

Cenjenemu občinstvu vljudo naznanjam, da sem danes na veseličnem prostoru velesesjma

otvoril nov paviljon

v katerem bom postregel cenj. kostom s najboljimi kraljskimi klobasami, hrenovkami ter raznimi delikatesami. — Točil bom pivo, prvovrstni cvček ter najboljšje belo namizno vino.

Za obilen obisk se priporočam

FRANC OCVRK

mesar in prekajevalec v Ljubljani.

Naše gospodarstvo v aprilu

Iz statističnega poročila Narodne banke za mesec april posnemamo še nekatere statistične podatke o našem gospodarstvu (pripominjamo pa, da smo celo vrsto podatkov že objavili, n. pr. o gibanju vlog, zunanji trgovini, indeksu cen itd.) Efektivni promet na borzah sicer ni bil tako znaten kot v marcu, vendar je skoro še enkrat tako velik kot je bil lani. Tudi devizni promet je bil nekoliko manjši kot v aprilu, toda za 84 milij. Din višji kot lani aprila. Indeks tečajev državnih papirjev je bil v aprilu naslednji v primeri z drugimi meseci:

	april 1936	marec	april 1937
vojna škoda	357.49	410.03	408.49
7% inv. pos.	82.07	88.48	88.18
4% agrarji	46.93	52.11	52.50
begl. obv.	66.—	75.57	76.82

Indeks cen na drobno izkazuje v vseh naših mestih naraščanje od marca na april, kar dokazujejo naslednji podatki:

Nova javna dela

Iz Beograda poročajo, da se sestavlja zopet nov obširen program za javna dela in bo objavljen za dveletno vlado dr. Milana Stojadinovića. Področnosti sicer še niso znane, gotovo pa je, da bo obsegala velika dela v notranjosti države in v Belgradu, kjer se bo n. pr. zgradil pri Čukarici nov most čez Savo in velika skladišča v belgrajskem pristanišču.

Ljubljanski velesejem

Spomladanski velesejem podaja zlasti sliko industrijske in obrtniške proizvodnje. Zato prevladujejo taki razstavljeni predmeti, ki so razdeljeni po skupinah ali pa uvrščeni v posebne razstave.

Naša težka industrija priredi kot vsako leto prav impozantno razstavo. Priključeni bodo tudi številni stroji, hladilne naprave in pa tudi poljedelski stroji.

Posebno skupino tvori radio, prav velika pa bo razstava avtomobilov, motornih koles in koles. Ta razstava obsega nad 1.400 kvadratnih metrov prostora, 38 znamk avtomobilov, 9 znamk motornih koles in 8 znamk koles.

Ne manjka seveda tradicionalne razstave pohištva, ki zavzema prostora 1.500 kvadratnih metrov. Ta razstava bo letos še posebno privlačna. Seveda bodo priključeni tudi najrazličnejši drugi lesni izdelki: pletarski, ščelarški, lesene igrice, kolarski itd.

Priključni obsežen bo oddelek usnjarske in tekstilne industrije, nadalje papirne stroje, kemične industrije itd.

Steklo na razstavi bo večinoma domačega izvora, dočim bomo v keramiki videli poleg domačih tudi bolgarske izdelke.

V posebnem oddelku je prirejena razstava male obrti, katero je organiziral urad za pospeševanje obrti pri kr. banški upravi.

Končno bo posebno privlačna loveška razstava Zveze loveških društev v naši banovini. Ta bo pokazala stane slovenskega lovstva, etalež divjadi, lovsko opremo, trofeje, statistiko. Ta razstava je prav za prav izbirna razstava za jesensko mednarodno loveško razstavo v Berlinu.

Razstavo malih živali priredi »Zivalca«, vzornični vrt je uredil g. Frido Lenart, zanimiv pa bo tudi živalski vrt, katerega pokaže Zoološko društvo v Ljubljani.

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke z dne 31. maja 1937 izkazuje tele glavne postavke) vse v milij. Din, v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 22. maj:

Aktiva: zlato v blagajnah 1638,9 (+2.1), zlato v inozemstvu 30,3, skupna podlaga 1669,2 (+2.1), devize izven podlage 764,2 (+1.9), kovani denar 415,9 (+29.7), posojila: menična 1460,14 (+8.54), lombardna 251,7 (+1.9), skupno posojila 1711,8 (+10.4), razna aktiva 107,6 (+24.9).

Pasiva: bankovci v obtoku 5433,4 (+149.25), drž. terjatve 31,45 (+23.2), žirovni računi 1174,96 (+104.2), razni računi 969,17 (+11.0), skupno obveznosti po vidu 2175,6 (+116.4), razna pasiva 313,3 (+26.86).

Obtok bankovcev in obveznosti po vidu 7608,95 (+82.85), skupna podlaga s primom 2144,95 (+2.7), zlato v blagajnah 2106,1 (2.7), skupno kritje 28,18 (28.27)%, od tega samo z zlatom v blagajnah 27,67 (27.76) %.

Izkaz kaže običajno slabšo ob ultimo s povečanjem obtoka denarja in zmanjšanjem naložb pri banki. Vendar se je obtok denarja povečal v znatno večji meri kot so se zmanjšale naložbe pri banki. Med aktivni je omeniti že dalj časa trajajoče naraščanje posojil.

	april 1936	marec 1937	april 1937
Ljubljana	87.8	88.0	84.4
Beograd	81.7	79.5	82.5
Zagreb	81.6	82.7	82.3
Skopje	85.5	84.9	86.7

Pri 20 velikih bankah v naši državi opažamo že od jeseni lanskega leta stalen dvig vlog, ki se je tudi letos nadaljeval ter so njih vloge znašale marca letos 3162 milij. Din, dočim so marca 1936 znašale samo 3041 milij. Poleg znatne okrepitve likvidnosti: postavka blagajna je narasla od 300 milij. marca 1936 na 363 milij. marca 1937. Novo važno dejstvo je tudi, da izkazujejo te banke povečanje posojil od 4095 milij. marca lani na 4124 milij. marca letos.

Med ostalimi statistikami navajamo še število natovornih vagonov, ki je doseglo aprila letos 128.000 (marca 122.000 in aprila lani 102.000).

Cesta Reka — Sv. Arah na Pohorju

Že več let gradi banska uprava važno zvezno cesto Reka—Sv. Arah na Pohorju, ki bo ne glede na gospodarski pomen pri izkoriščanju lesnih bogastev Pohorja služila tudi kot nadvse važna tujekoprometna zveza. Zaradi tega se bo dograditev te ceste tudi v letošnjem letu pospeševala. Dograditi je treba le še pčile štiri kilometre in ban g. dr. Marko Natlačen je te dni potrdil načrte in proračune okrajnega cestnega odbora v Mariboru za zgraditev zadnjega dela te ceste, ki jo gradijo kot banovinsko cesto II. reda. Preračuni za zadnji odsek ceste Reka—Sv. Arah znašajo 1.450.000 dinarjev. Cesta bo, kakor v že doslej dograjenih odsekih, široka 5 metrov. Bo v krivinah razširjena in imela najmanjši polmer krivin 35 m. največji vzpon pa do 7 odstotkov. Ker gre cesta po hribovitem svetu bo na njej veliko število propustov in velikih nasipov. Zaradi razvijajočega avtomobilskega prometa, katerega bo ta cesta prav gotovo deležna v veliki meri, bodo na vseh potrebnih mestih postavljeni cestni odbojci. Za sedaj bodo razpisali 2 km dolgi odsek, ki je preračunan na 440.000 Din. Licitacija bo razpisana v roku 30 dni in bo v prvih dneh meseca julija pri okrajnem cestnem odboru v Mariboru. Prav tako bodo dogradili gornji ustroj 2 in pol kilometra dolgega odseka ceste, katerega spodnji ustroj je bil dograjen že v prejšnjih letih. Zadnja dva kilometra bosta prišla na licitacijo potem, ko se bodo dela na prejšnjem odseku že začela. Zaradi precejšnjih ovinkov bo na mestu, kjer se bo novo zgrajena cesta priključila na staro cesto, ki vodi od Sv. Martina k Sv. Arahju, napravljeno razširjeno cestnišče, na katerem bo imelo prostora do 50 vozov. Na tem razširjenem cestnišču, se bodo vozovi mogli poljubno ustavljati, ne da bi motili promet, prav tako pa bo s tem odstranjena sleherna nevarnost, ki bi sicer na tem križišču nastopala.

Nemško-jugoslovanski gospodarski odbor se sestane v začetku septembra v Belgradu.

Celjska posojilnica d. d. v Celju je imela dne 31. maja t. l. svoj redni občni zbor. Iz poročila uprave posnemamo, da je zavod odpisal vso izgubo vsled uredbe o likvidaciji kmetskih dolgov v znesku po 1.186.185,16 Din od svojih rezerv. Po tem odpisu ima zavod enkrat za vselej odpravljen vse kmetske zaščitene terjatve ter mu še ostane rezerv Din 7.653.289,94 in Din 8.000.000.— delniške glavnice. Doseženi čisti dobiček v letu 1936 znaša Din 612.889,97. Rezervi se dodeli Din 132.889,97 in izplača se 6% dividenda. Zavod se ni poslužil in tudi nima namena poslužiti se zaščite. Doslej je izplačal nad dve tretjini starih vlog, kar mu je zaupanje povečalo in se pri tok novih vlog stalno veča. Zato glede zavoda lahko z optimizmom in bodočnost.

Assicurazioni Generali in Feniks. Iz poslovnega poročila tržaške zavarovalnice Assicurazioni Generali posnemamo, da je družba v velikem številu držav sodelovala pri prevzemu poslov nekdanjega Feniksa, tako v Avstriji, Romuniji, Bolgariji, Belgiji, Holandiji in Franciji ali sama ali pa s člani svoje skupine. Nadalje je družba prevzela tudi znatne udeležbe pri nekaterih podjetjih, ki so pripadala Feniksovemu koncernu. — Družba prinaša tudi podatke o svojih nepremičninah po vsem svetu. Iz tega posnemamo, da je lani družba povečala svoj posest v Zagrebu za dve nepremičnini v znesku 2,5 milij. lir (hiši v Petrinjski ulici 2 in Kureličevi ulici 4). Pa tudi centev ostalih nepremičnin se je povišala radi devalvacije lire, tako da je ocenjena posest družbe v naši državi na 23,25 milijonov lir, leta 1935 je znašala samo 13,45 milijonov lir. — Premijski dohodki družbe so se lani povečali od 264 na 808 milij. lir, zlasti v življenj-

skem zavarovanju. Dividenda znaša zopet 175 lir na delnico.

Velika dražba na sodišču. V soboto ob 11 je bila na ljubljanskem okrajnem sodišču dražba hiše in zemljišče Tornogovih dedičev. Za dražbo je bilo večje zanimanje. Na dražbo sta prišli 2 zemljišči. Prvič vl. št. 40 k. o. Poljansko predmestje, obstoječe iz hiše na Poljanski cesti, pritlikin in vrta. Vse je bilo sodno cenjeno na 1.565.000 Din. Drugo zemljišče vl. št. 278 k. o. Poljansko predmestje, veliko stavbišče je bilo parcelirano na 8 stavbnih parcel, ki so bile celotno cenjene na 1.340.942 Din. Dražbo je vodil sodnik dr. Svet. Prvotno se je vršila dražba po posameznih skupinah. Te dražbe se je udeležilo 7 interesentov. Za posamezne parcele so ponujali od 782.500 do 192.000 Din. Pri drugi skupni dražbi pa je obe zemljišči s hišo vred združila Elizabeta Kunejeva, posestnica v Rajhenburgu št. 18 za 2.100.000 Din. Cenilna vrednost pa je znašala 2.905.942 Din. Najnižji ponudba za celoten kompleks pa je bil določen na 1.452.971 Din. Ta dražba datira še iz leta 1935.

Dobave: Splošni oddelek ravnateljstva državnih železnic v Ljubljani sprejema do dne 8. junija ponudbe za dobavo konceptnega papirja in belega kartona. Gradbeni oddelek pa do dne 8. junija za dobavo kretinskih tablic, žičnega povlačnika, mecesnovih klincev, drevnih držajev za kladiva in lopate; in do dne 15. junija za dobavo žaglinih listov.

Dne 21. junija bo v pisarni referenta inženjerije štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za dovršitev poti na teritoriji dravske banovine.

Voznja po morju se poceni, ker je Jadranska plovdba obiskovalcem ljubljanske velesajma dovolila za plačano vožnjo v nižjem razredu vožnje v višjem razredu, in sicer za potovanje v Ljubljano od 20. maja do 14. junija, za povratek po morju pa od 5. do 20. junija. Prav tako je potovanje v višjem razredu s karto nižjega razreda dovolila Dubrovačka parobrodarska plovdba. Vsi ti popusti veljajo samo na podlagi velesajmske legitimacije.

Borza

Dne 4. junija.

Denar

V zasebnem kringlu je ostal angleški funt na naših borzah neizpremenjen v Ljubljani na 238 denar, v Zagrebu in Belgradu na 237,20—238,80.

Avstrijski šiling se je v Ljubljani okrepil na 8,05—8,15, v Zagrebu na 8,02—8,12, v Belgradu na 8,0075—8,1075.

Grški boni so beležili v Zagrebu 34,025—34,725, v Belgradu 33,90—34,60.

Italijanske lire so iskali v Belgradu po 217,50.

Nemški čeki so v Ljubljani ostali neizpremenjeni na 12,2650—12,4650, dočim so se v Zagrebu okrepili na 12,29—12,49, nadalje so beležili za sredo junija 12,28—12,48, za konec junija 12,2850—12,4850, za konec julija pa 12,28—12,48. V Belgradu so beležili 12,2709—12,4709.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 3.153.264 din, v Belgradu 4.886.000 din. Efektivni promet je bil v Zagrebu slab, v Belgradu je dosegel 1.077.000 din.

Ljubljana. — Tečaj s primom.

Amsterdam 100 h. gold.	2402,66—2417,26
Berlin 100 mark	1748,53—1762,41
Bruselj 100 belg	735,19—740,26
Curih 100 frankov	996,45—1003,52
London 1 funt	214,73—216,79
Newyork 100 dolarjev	4336,01—4372,32
Pariz 100 frankov	194,34—195,78
Praga 100 kron	152,04—153,14
Trst 100 lir	228,94—232,03

Curih. Belgrad 10, Pariz 19,5075, London 21,585, Newyork 438,125, Bruselj 73,775, Milan 23,05, Amsterdam 240,90, Berlin 175,65, Dunaj 81 (81,75), Stockholm 111,275, Oslo 108,45, Kopenhagen 96,35, Praga 15,26, Varšava 82,95, Budimpešta 86, Atene 3,90, Carigrad 3,45, Bukarešta 3,25, Helsingfors 9,54, Buenos-Aires 133.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% investicijsko pos. 87,50—88,50, agrarji 52—53, vojna škoda promptna 409,50—411, begluske obv. 75—77, 4% sev. agr. 51—53, 8% Blerovo pos. 96—97, 7% Blerovo pos. 86—87, 7% pos. Drž. hip. banke 98—100, Trboveljska 250—260.

Zagreb. Državni papirji: agrarji 52,75 blago, vojna škoda promptna 408—410,50, begluske obv. 72—72,50 (mali kom.), dalm. agr. 74,25—75, 8% Blerovo pos. 96—96,50 (96,75), 7% Bler. pos. 86,25—87. — Delnice: Nar. banka 7,050 den., Trboveljska 250—255, Gutmann 61—65, Isis 25—30, Danica 50 bl., Osi. liv. 180—190, Osi. sladk. tov. 160—180, Dubrovačka 325—400, Jadr. plov. 400—450.

Belgrad. Državni papirji: 7% inv. pos. (88,50), agrarji 52,50—53 (52,75), vojna škoda promptna 409,50—410,50 (410,40), begluske obv. 76,75—77,25 (77), dalm. agr. 74,75—75,25 (75), sev. agr. 52 den., 8% Bler. pos. 95,75—97, 7% Bler. pos. 86,50 den., 7% pos. Drž. hip. banke 99,75 denar.

Kitajka je z največjim užikom gnezda lastavic

a mi naše

Ki-Ki
BONBONE

Bodi kjerkoli **Ki-Ki** povsodi!

7% stab. pos. 87,25 den. — Delnice: Narodna banka 7,120—7,200 (7,150), Priv. agr. b. 195—196 (195,50, mali kom.

Dunaj, 4. junija. Večina tečajev delnic je danes oslabela. Bilo je malo posla, pa tudi izpremembe v tečajih so bile malenkostne. Narasli so tečaji Stega, Feltena in Trboveljske, dočim beležijo večji padec delnice Alpine, Rima in Salgo. Beležili so (v oklepajih večerajšnji tečaji): Donavkosavsko-jadranska oblog. 63 (63,90), delnice: Narodna banka 160, Steg 28,25 (27,90), Stewag 30, Magnesit 93 (95), Trboveljska 29,25 (v sredo 28,32), Alpine 43 (44), Rima Murany 91,50 (93,75), Steyr-Daimler-Puch 210,50 (210,50), Leykam 70 (70,50), Semperit 63,50 (64,25).

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: bč. srem. in slav. 173—175, bč. potiska 179—180, banaška 172—175. Otrobi: bč. srem. ban. 90—95, bč. ladija 94—95. Vse ostalo neizpr., tend. neizpr., promet živahen.

Sombor. Pšenica: bč. okolica Sombor 173—175, bč. ban. in gor. ban. 173—175, sremska 174—175, slav. 174—175, bč. ladija Begej 179—181, bč. potiska 178—180, ban. potiska slaep 179—181. Rž: bč. 153—155. — Ječmen: bč. okol. Sombor 63—64 kg 120—122,50, srem. 63—64 kg 120—122,50, bč. spomlad. 67—68 kg 125—127,50, bar. spomlad. 67—68 kg 127,50—130. — Koruza: bč. srem. 91—93, bč. srem. bela 95—97. — Moka: bč. Og 260—270, 240—250, 230—240, 200—210, 160—170, 115—120. — Otrobi: bč. srem. 94—95. — Fiziol: bč. 230—240. Tendence neizpre. promet 29 vagonov.

Živina

Sejmsko poročilo iz Kranja 31. maja.

Cene goveje živine so bile sledeče: voli I. vrste 6,50 Din, II. vrste 5,50 Din, III. vrste 4,50 Din za 1 kg žive teže; telice I. vrste 6 Din, II. vrste 5 Din, III. vrste 4,50 Din za 1 kg žive teže; krave I. vrste 5,50 Din, II. vrste 5 Din, III. vrste 4,75 Din za 1 kg žive teže; teleta I. vrste 7,50 Din, teleta II. vrste 6 Din za 1 kg žive teže; prašiči speharji 9 Din, prašiči pršutarji 8,50 Din za 1 kg žive teže.

Pujski 6—8 tednov stari 140—200 Din komad.

Od zadnjega sejma so narasle cene volov in telic I. vrste za 0,50 Din pri 1 kg; prav tako se je dvignila tudi cena prašičev pršutarjev za 0,50 Din pri 1 kg. Cene ostale goveje živine pa so ostale neizpremenjene.

Goveje meso I. vrste 10—12 Din, II. vrste 8—12 Din, III. vrste 7—9 Din za 1 kg.

Svinjina 16 Din, svinjska mast 19 Din, slanina 18 Din, čisti med 24 Din, neprana volna 24 Din, oprana volna 38 Din za 1 kg.

Pšenica 250 Din, ječmen 195 Din, rž 180 Din, oves 185 Din, koruza 150 Din, fiziol 300 Din, krompir 75 Din, lucerna 2000 Din, seno 75 Din, slama 50 Din, pšenična moka 300 Din, koruzna moka 250 Din za 1 q.

Mleko 2 Din liter.

Iz Julijske krajine

Poroka. V Logu pod Mangartom se je poročila gđe. Pepca Juvancič, sestra msgr. dr. Ivana Juvanciča, vicerektorja goriskega centralnega seme-nišča z. C. Konstantinom Hardacherjem, čevljar-ekim mojstrom v Bovcu. — Obilo sreče!

Še dve novi sveti maši. Naša prikupna in pono-sna Idrija se je zopet postavila: v preteklem tednu je praznovala kar dve novi sveti maši. Na praznik sv. Reš. Telesa je daroval svojo prvo evo-to daritev novomašnik g. Bizjak Tranc, v nedeljo, 30. t. m. pa njegov tovariš novomašnik g. Jožef Kušman. Oba novomašnika sta idrijska rojaka. Umevno, da se je njunega veselja radostilo tudi njuno rojstno mesto in ju je slovesno in praznično počastilo.

Kulturni obzornik

Teden ženske knjige

»Splošno žensko društvo« je priredilo v Ljubljani razstavo ženske knjige. Obenem so se za časa razstave vršila predavanja o tem, kaj je slovenska žena kot književnica ustvarila svojemu narodu. Prav k tem predavanjem pa je potrebno nekaj opomb.

Uvodno predavanje je imela ga. prof. Zlata Pirnatova, ki je očrtala prirodni razvoj delovanja slovenske žene od prvih začetkov — od kuharske knjige naprej, na koncu pa dala tudi oceno književniškega dela slovenske žene. Ta ocena je negativna, ker še ni bilo med nami pisateljice, ki bi prikazala našo ženo takšno, kakršna je: močno, delavno in vztrajno. Prav zato »slovenska pisateljica« še ni ustvarila ničesar.

Ali ne zvenijo čudno takšne besede v razstavnih dvorani, kjer so dolge mize obložene s tiskano besedo slovenske žene, kjer revije, časopisi, brošure in knjige razodevajo, da ni počivalo pero slovenske žene od tiste prve kuharske knjige, ki jo je predavateljica ironično omenila, pa do danes? Dela sama pričajo, kako prozok, kako premajhen je kriterij, s katerim je gospa profesorica merila delo slovenske književnice. In v kakšnem nasprotju je namen razstave z mišljenjem prve predavateljice, saj menda nihče ni nameraval z razstavo dokazovati, da slovenska književnica še ni ničesar ustvarila!

Preslabo se z razstavljenim tiskom ujela tudi predavanja ge. prof. Trdinove. Na začetku je predavateljica pojasnila, da razstavlja žena svojo knjigo ločeno od moške knjige prav iz potrebe, da izkaže svoje delo zase, ki ga zastopajata moški in mnogokrat tudi ženski svet. Potem je svoje predavanje osredotočila ob Nadliškovih, ki je ustanovila in urejala prvi ženski list »Slovenko«. Prav tako je uvaževala naslednjo urednico »Slovenke« Iv.

Klemenčičevo, mudila se je ob pesnici Poljančevi in dala priznanje najboljši pesnici Vidi Jerajevi. Tudi Zofki Kvedrovi je dala čast najboljša naše pisateljice. Ob listu »Ženski svet« je omenila urednico Pavlo Hočvarjevo in njeno naslednico ter omenila dekliski list »Vigred«. Nato je govorila o Mariji Kmetovi, da je ta pisateljica dosegla svoj višek s dala umlhwrydgovumlhwyntatrdgoveumlhwyum! »Sv. Franciškom Asiškim« in nadalje, da se je odgovarjala življenju in delu in živi svoje versko življenje. Tako je ostala le »najboljša« slovenska pisateljica Ilka Vašetova, »ki piša iz zgodovinske snovi svoja dela in je v tem edinstvena in slovenskem moškem in ženskem slovstvu«. Kot najboljšo pesnico sedanjega časa je pohvalila Vido Tauferjevo.

Marsikaj pa je gospa predavateljica pozabila. Toda malo nerodna pozaba je, če kdo govori ob takšni priliki o »Ženskem svetu« in ne omeni družinskega lista Mohorjeve družbe »Mladice« niti pisateljice tega lista Mare Husove, če kdo omenja urednice »Ženskega sveta« in se ne spomni na ustanoviteljico in urednico deklisknega lista »Vigred«, ki je organizatorica znatnega dela slovenskega ženstva in avtorica pedagoških del, na Anico Lebarjevo? Greš mimo razstavljenih del, vidiš prilogo »Slovenca« in stran z naslovom »Družina« in čitaš, da jo urejuje M. Kmetova — pa se domisliš, da je predavateljica Kmetovo že izključila iz udeleževanja. Poslušaj besedo o Vašetovi, da edina piša iz zgodovinske snovi, pa ničesar ne izveš o Lei Faturjevi iz »Doma in sveta«. Ne veš, zakaj vse to, samo to lahko ugotoviš, da so Mladica, Vigred, Slovenec, Dom in svet katoliški listi! Sledi predavanju, ko govori o slovenskih pesnicah, pa ne slišiš imena urušilke m. Elizabete, ki ima odlične duhovne pesmi — ali zato, ker je ta duhovnost katoliška?

Predavateljica prof. Boršnikova je predavala o »Slovenki« in njeni ustanoviteljici ter urednici Nadliškovi in o njeni naslednici Klemenčičevi, ki sta s svojim uredništvom znali pritegniti vse tedanji slovenski literarni svet k sodelovanju. Po besedah

predavateljice »le fanatični Krak ni doumel globokega in razsežnega dela Klemenčičeve, da bi sodeloval v krogu »Slovenke«.

Pri tem, ko se je razstava trudila biti ženska-slovstvena, so jo unčevala predavanja, ki so bila občutiti neženska, neslovstvena in tendenčno protikatoliška.

Cerkveni glasbenik

Poslednja številka »Cerkvenega glasnika« je v svojih uvodnih člankih posvečena razglabljanju o cerkveni glasbi ter že načena z donosi k razčiščenju vprašanja o tej veji glasbene umetnosti ter o pravičnosti ali nepravičnosti njene razvoje poti, — vprašanja, čigar važnost je modro dočutil urednik msgr. Premrl in odprl v listu anketo. Tako je upati, da bo s sodelovanjem prav različnih član-karjev vprašanje prijetno od vseh možnih strani in da se bo čistilo v velik prid cerkvene umetnosti sploh. Da je postalo vprašanje živo, kaže donesek dr. Merharja, ki se ga je prav dotaknil še s strani cerkvenega pesništva. Kaže pa tudi odbora seja »Cecilijanskega društva«, na kateri se je vprašanje na široko razglabljalo. K sklepu seje pa, češ, da naj se sodelujoči člankarji ne drže samo načel, ker ne gre za učenz razprave, ampak, da naj konkretno na zgledih pokažejo nedostatke, odnosno ideal cerkvene glasbe, — k temu sklepu bi veljalo dodati, da utegne biti pogrešen v toliko, v kolikor pretirava zahtevo po konkretiziranju. Kajti s tem od-pira pot isti nevarnosti, iz katere bi rad vodil, le z druge strani, ker želi sicer v drugačno in novo, a vendarle zopet v sablonu. Ta pa je najhuja škodljivka živnega, vedno presnavljajočega se duha, ki mora biti še zlasti cerkveni glasbi vir ustvarjanja. Zato bo že bolje, če se načeto vprašanje rešuje le na široko

Strašna smrt španskega vojskovodje

**Beli general Molla je na povratku z letalom
s fronte padel in se ubil**

Armado španskih nacionalistov je 3. t. m. doletela huda nesreča. Na svojem letalskem poletu nad severnim bojiščem se je smrtno ponesrečil najboljši beli general Molla. Iz Burgoa o tej veliki nesreči in v vojni zgodovini redki nesreči takole poročajo:

Dne 3. t. m. je general Molla v velikem letalu v spremstvu nekaj generalistabnih častnikov poletel nad severno bojišče ter si ogledoval postojanke svojih in sovražnih čet. Ko se je letalo vračalo iznad baskovske fronte ter se bližalo Valladolidu je nenkrat zašlo v velikansko meglo. Zaradi tega se je letalo moralo spustiti nižje, da se je moglo orientirati. Pri tem pa se je blizu Briviesce zgodila katastrofa.

Ker je letalo v megli letelo tako nizko, se je nenadno zadelo v skalnat pomol, ki je moel iz neke skale. Letalo je pri sunku izgubilo eno krilo ter začelo padati na tla. Ker je letalo letelo silno naglo, je bil eeveda padec na tla strahovit. Ko je letalo priletelo na skalnata tla, je ljudi, ki so bili v letalu vrglo v ekale in jih potem zagnalo še mnogo metrov naprej. Truplo generala Molle je vrglo celih 20 metrov daleč od razbitega letala. Pri tem je strašni padec truplo generalovo tako razmrčeval, da so samo po uniformi, ali bolje po cunjah mogli dognati, da je bilo to generalovo truplo. Truplo je ležalo tam brez glave, ker je pri padcu glava odletela. Prav tako je silen padec odrgal od trupla obe nogi. Poleg generala sta bila na licu mesta mrtva tudi oba generalistabna častnika bele armade ter oba letalca, ki sta vodila nesrečno letalo.

Razumljivo je, da je zaradi te strašne nesreče nastala velika žalost v taboru belih in je general Franco izdal povelje za splošno narodno žalovanje v vseh krajih, ki so po belih zasedeni. Truplo ubitega generala so takoj prepeljali v Burgoa, kjer so ga pokopali v petek 4. t. m. z velikimi častmi. Na Mollovo mesto je general Franco za poveljnika severne armade imenoval generala Tobe Davila, ki je bil dolejši predsednik tehničnega odbora bele vlade.

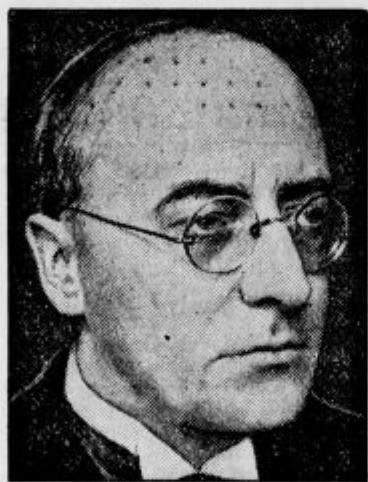
General Molla je bil brez dvoma med najboljšimi generali bele španske armade. Po rodu Baak je v sebi združeval vse lepe lastnosti tega simpatičnega, a nesrečnega naroda. Bil je vztrajen, miren, preudaren mož, ki je kot dijak hotel svojemu narodu služiti s tem, da bi se posvetil umetnosti, zlasti pa dramati. Ker pa je njegov oče želel, naj bi bil sin vojak, se je mladi Molla z vso odločnostjo posvetil vojaškemu poklicu. Toda tudi kot vojak in častnik je na vseh položajih ohranil samostojnost mišljenja. Čeprav vojak in visok častnik, vendar ni skrival, da je po mišljenju republikanec. Ker pa je bil silno sposoben, mu tega nihče ni zameril. Ko je leta 1931 padla monarhija, je bil vrhovni vodja in poveljnik španske policije ter je v tej lastnosti precej pripomogel, da je zmagala republikanska revolucija.

Ko pa je videl, da so se republikanskega gibanja vedno bolj začeli polasčati radikalni in levičarski ljudje in da bo to velikansko škodo vsemu španskemu narodu, ni prikrival svojega nezadovoljstva. Vendar mu nihče ni skrivil lasu, ker so se ga zaradi njegove velikanske priljubljenosti tudi marksistični nasprotniki zelo bali. General Molla je bil odločen nasprotnik marksistov in bi bil prej ali slej padel kot žrtev. Dne 6. julija lanskega leta so ga nasprotniki sicer dali zapreti, vendar so ga kmalu morali izpustiti, ker so se bali, da bodo izgubili vsi zaupanje med policijskim moštvom, ki je svojega poveljnika oboževalo. Zarota generala Franca je bila sklenjena sicer baje brez vednosti generala Molle, vendar se je Molla takoj pridružil uporu generala Franca, kar je Francovo stanje zelo pobojšalo.

Spočetka je poveljeval v gorski vojski okoli Madrida, vendar je dobil nazadnje poveljstvo nad četami v baskijskih pokrajinah, kjer je dosegel velike uspehe.

Dr. Brüning nima besede o Nemčiji

Pariški list »Paris Soir« prinaša o bivšem nemškem kanclerju in bivšem voditelju nemškega katoliškega centra nekateri podrobnosti, ki so zelo zanimive. Ta list navaja, da se je Brüning po tem, ko je zapustil Nemčijo, preselil v Ameriko, kjer je postal profesor na Harvardski univerzi. Pravi, da je nekdanji nemški kancler tukaj deloval pod imenom dr. Andersohn. Časopis pripoveduje tudi, koliko plače ima dr. Brüning kot vseučiliški profesor v Ameriki. Pravi, da ima na leto 24.000 dolarjev. Nato pripoveduje, da so prišli časnikarji k dr. Brüningu ter ga prosili, naj bi jim kaj povedal. On pa je baje takole odgovoril:

»Dr. Andersohn noče nič več vedeti za dr. Brüninga. On je sedaj vseučiliški profesor ter ne želi nič drugega kakor svojo dolžnost do konca izvrševati.« Na vprašanje, kaj misli o razmerah v Nemčiji, je dr. Brüning dejal: »O Nemčiji je svoječasno že dr. Brüning povedal vse, kar je imel povedati. Zato dr. Andersohn nima ničesar več dodajati!«

Ne vemo koliko je ta izjava resnična. Podajamo jo zaradi zanimivosti ter dodajamo še to, da se bivši nemški kancler sedaj mudi na Angleškem, in sicer deluje na oxfordski univerzi. Najbrž deluje na Angleškem pod svojim pravi imenom. Zato je poročanje listov treba vzeti za senzacijo, ki morda ni v vsem resnična.

Sin piše drame, ki jih nihče ne igra. Hči piše pesmi, ki jih nihče ne potrebuje. — Mati piše romane, ki jih nihče ne bere. Oče piše ceke, ki jih nihče ne honorira.

Angleška kraljica-mati Mary, ki je te dni obhajala svojo 70 letnico, je obiskala dom starih vojskih veteranov.

Kaj vemo iz zgodovine naočnikov

Ljudje so bili najbrž že v davnih časih kratko vidni ali pa daljnovidni, seveda ne vsi, kakor še dandanes niso. Pač pa nam zgodovina še le iz Nerovnega časa poroča o steklenem naočniku, kakršnega je nosil kruti cesar Neron, ko je v cirkusu gledal krvave igre gladiatorjev in umiranje kristjanov. Cesar Neron je nosil nekaj monokle, ki je bil izbrusen iz draga kamna smaragda v konjavni obliki, tako da je oko skozi ta naočnik lahko vse bolj natančno in povečano videlo. Za prve naočnike so brusili drago kamenje.

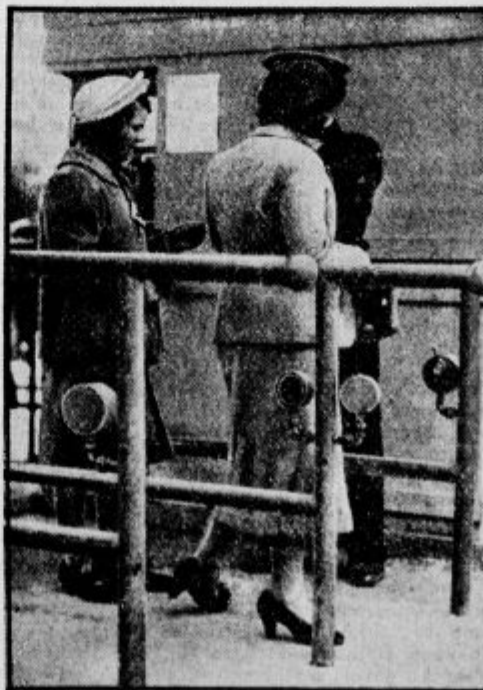
Prave naočnike iz stekla pa je baje iznašel neki italijanski menih v 13. stoletju. Takrat so pisarni ljudje, ki so morali vse le pisati in samo pisano pisavo brati, dognali, da se da s primerno brušenim steklom bolje videti pisavo v rokopisu. Prve naočnike so začeli izdelovati v gorenji Italiji. Ta stvar pa je naglo napredovala, tako da že leta 1482 beremo o važnih obrtniških brusilnicah stekla v Nürnbergu na Nemškem, kjer so brusili steklo za naočnike. V tem času so bili naočniki torej že precej v modi, sicer bi ne bilo mogoče, da imamo že iz leta 1352 ohranjeno sliko, katera nam kaže naočnike. Slavni Rafael je leta 1500 naslikal papeža Leona X. z naočniki na očesu.

Tudi najstarejši tako zvani dvojni naočniki so že iz 13. stoletja. Vendar so obode takrat delali iz navadnega železa ter iz kaj priprostitih stekel, ki so le malo povečavala. Teh naočnikov ni bilo mogoče nikamor pritrčiti na obraz. Tako je moral vsakdo, ki je gledal skozi take naočnike, steklo lepo držati v roki, da mu ni padlo na tla. Še le od 17. stoletja dalje so naočnike nosili naravnost na nosu pred očmi.

Znanstveno podlago za resnično primerno izboljšanje oči pa sta dali še le zadnji dve stoletji. In še le v zadnjih dveh desetletjih se je ta stvar tako razvila, da je skoraj že popolna. Počasi so začeli delati naočnike tako, da so nekam seli na nosnem hrbtu pred očmi. Prvi poskusi so bili taki, da so steklo pritrčili v železen okvir Pozneje pa so začeli delati okvir iz usnja, nato iz jekla in dragih kovin. Začeli so jih delati v vseh mogočih oblikah. Iz te dobe poznamo vse mogoče oblike kaj lepo izdelanih monokle, ki so se delali na eno oko, tako zvanih lorgnet, ki so imele dvojna stekla z ročajem, kar so spočetka nosili imenitnejši ljudje, pozneje pa so take naočnike uporabljale samo imenitne dame. Iz tega časa so tudi »ščipalniki« kakršni so bili včasih silno v modi, sedaj po vojski pa jih je vedno manj videti. Tudi monokli, kakršne smo videli še pred nedavnim časom, je iz te dobe. Sedaj tudi ta oblika naočnika izginja ter se je poslužujejo samo kaki etari modni junaki.

Velika posebnost in zanimivost pa so kitajski naočniki na uteži. Navadno nosimo naočnike tako, da je steklo pritrjeno v kovinastem ali roženem okviru, ta okvir pa na dva ročaja, ki se deneta za ušesi. Kitajski naočniki na uteži pa niso imeli ročajev, ampak navadne vrvice, katere je lastnik dajal za ušesa. Na koncu vrvice pa sta viseli dve težki uteži, ki sta lastnika naočnikov sicer strašno mučili, zato pa sta skrbeli, da naočniki niso padli na tla in da se niso premaknili.

Prav zanimiva je bila še ena oblika naočnikov, ki so nekako viseli na čelu. Naočniki so bili obešeni na nekako blago, ki ga je lastnik vtaknil na glavo pod klobuk ter klobuk trdno povezal na glavo. Tako je klobuk držal take naočnike, ki pa so bili primerni samo za take velike gospode, katerim se ni bilo treba nikomur odkrivati. Če pa se je vendarle moral komu odkriti, je bila težava.

Ljudje sami sebe štejejo. Pri vходу v svetovno razstavo v Parizu so napravili male aparate, mimo katerih mora vsakdo, ki hoče na razstavo. Vsakdo se hoče nočes dotakne tega aparata, ki se sproži, nakar zasije lučka, ki potem znotraj sproži števec. Tako vedno sproti vedo, koliko ljudi je bilo kak dan na razstavi.

Ali se ni odkril, tedaj je veljal za suroveža. Če se je pa odkril, je s tem enel tudi naočnike in potem ni nič videl ter je bil neroden kakor kak elepec.

Delali so tudi naočnike, ki so bili podobni nekakim cevem ter so se nosili tako kakor nekatere podmorske ribe, ki imajo svoje ven štrleče oči. Lepo to seveda ni bilo, hvala Bogu, da to dandanes niti moderno ni več. S takimi naočniki so poskušali tudi popravljati škilaste oči. Cevkaste naočnike so tako naravnali, da so merili drugam, kakor pa je zrl škilasto oko. Vendar se je kmalu izkazalo, da tako zdravilo nič ne pomaga.

Dandanes se je optika silno razvila. Začeli so že izdelovati stekla, ki se pritrde kar na oko. Seveda se to pritrde z mehкими gumijevimi sesalkami, torej se steklo nekako prisesa na oko. Vendar dolgo človek kaj takega ne more nositi, ker ga začno boleti oči. Praktično pa je to za take poklice, kjer bi naočniki poklicu škodovali, na primer gledališkemu igralcu. Za ljudi, ki pa so posebno slabega vida, so začeli delati naočnike kakor nekatere daljnogleda, ki dvakrat ali celo trikrat povečajo. Delajo pa še močnejše naočnike, ki povečajo celo do šestkrat.

Orjaške zobe neke predzgodovinske živali so našli v strugi reke v mestu Union Coral Township v Združenih državah Severne Amerike. Vsak zob tehtal 18 funtov.

Od povsod

70 podmornic je zbrala Italija okoli Neaplja, da se bodo udeležile velikih mornariških manevrov, katere bo imela italijanska mornarica kmalu v tistih vodah.

1500 vojaških letal bo zgradila Francija v prihodnjih treh letih.

Mesto Amorebieta v deželi Baskov je v razvalinah, kakor so v razvalinah druga baskovska mesta. Baskovski topovi so lastno mesto razdejali, da ga ne bi mogli zavzeti nacionalisti, ki se mu bližajo.

Novi štrajki so se začeli v Ameriki. Najprej so začeli stavkati šoferji tistih avtomobilov, ki vozijo zlato v podružnice ameriške narodne banke. Ti zahtevajo zvišanje plač. Poleg teh so stopili v stavko delavci avtomobilске tovarne Chevrolet v Michiganu, ker zahtevajo, naj bodo odpuščeni od dela v tovarni tisti delavci, ki doslej še niso organizirani. Teh delavcev je pa samo 5!

210 hiš je zgorelo v vasi Newel v okraju Pinsk na Poljskem. Zgorelo je tudi 55 glav goveje živine.

Vulkani na Novi Gvineji delajo strašno škodo. Sedaj je na malem novogvinejskem otoku New Britain začel bruhati še tretji ognjenik, kateri je napravil mestu Rabaoul še večjo škodo. Hiše v mestu je pesek, lava in pepel zasul že do prvega nadstropja. Mnogo hiš pa se je kar podrla. Koliko ljudi je mrtvih, ni še znano. Uničenih je tudi mnogo ladij, ki so bile v tamkajšnji luki.

Silno neurje je 2. t. m. divljalo na Zgornjem Štajerskem. Strela je udarjala in poškodovala mnogo električnih napeljav. Voda je marsikje razdejala hiše in uničila nasade in polja. Pri Admontu je voda odnesla most.

Krščanske delavske strokovne organizacije na Francoskem zahtevajo od Blumove vlade enakopravnost z rdečimi strokovnimi organizacijami.

350 hiš je zgorelo v vasi Veviršni v okrožju Korotingen v Litvi. Zgorelo je tudi župnišče, med tem ko so cerkev, ki se je brez vnevala, še pravčasno rešili. 500 ljudi je brez strehe. Škode je najmanj 3 milijone dinarjev.

Velik mraz je od 2. do 3. junija nastopil v severni Nemčiji. Mraz je bil tako silen, da so zmrzle celo vodne sesalke po vrtovih. Ker je divjal velik in mrzel vihar, je mnogo ladij moralo bežati v luke.

Baldwin in politične karikature

Dosedanji angleški ministrski predsednik, ki je pravkar odstopil, je pred nekaj leti obiskal razstavo slik angleških karikaturistov, ki so razstavili karikature raznih angleških politikov. Med slikami je bilo seveda polno karikatur ministrskega predsednika samega. Ta pa zaradi tega ni bil prav nič hud, ampak je slikarje nagovoril ter jim povedal, da morajo politiki umetnikom biti prav za prav še hvaležni, ker jih karikirajo. Takole je med drugim dejal:

»Dobro vem, da je mene težko karikirati. Zal res nimam takega obraza, ki bi se ga človek lahko takoj zapomnil ter ki bi bil nenavaden. Vendar sem bil karikaturistom dober plen. In marsičesa o moji zunanosti so me ravno karikaturisti naučili. Včasih nisem na svoj nos niti mislil nikoli. Potem pa so mi karikaturisti pokazali, kaj se da iz mojega nosu napraviti. Mi politiki moramo karikaturistom kar hvaležni biti, ker nas tako učinkovito podajajo občinstvu. Slabo bi bilo za nas, ko bi nas javnosti, na katero smo kot politiki navezani, nihče ne pokazal take, kakršni smo v resnici z vsemi značilnostmi.«

Posten mož, ta Baldwin!

Nekdanost in sedanost druga ob drugi: V Amsterdamu so priredili letalsko razstavo, katero obiskuje mnogo ljudi, ki pa se navadno vozijo na razstavišče še v starodavnih vozilih te vrste.

Obsojeni pretepač

Celje, 4. maja.

Pred mesecem smo poročali, da je v št. Juriju ob juž. železnici v pijanosti ubil Matošević Franc, 37 letni posestnik iz Pokračičev, občina Bučiči, okraj Travnik, Debeljaka Ivana, posestnika blizu Matoševićevega rojstnega kraja, očeta sedmerih otrok, ki so še večinoma nepreskrbljeni. Danes je bila razprava proti Matoševiću, na kateri je ta priznal svoje dejanje. Na razpravi se tudi ni zagovarjal s silobranom, kakor je to storil v preiskavi. Sodišče je obsodilo obdolženca na 3 leta robije in na triletno izgubo častnih pravic.

Okrog desete ure pa se je vršila pred malim senatom razprava proti štirim pretepačem, in sicer proti Zakšek Avgustu, 22 letnemu delavcu iz Senovega pri Rajhenburgu, Nadohi Karolu, 23 letnemu čevljarju v Senovem, Hichtalerju Jožefu, 22 letnemu čevljarškemu pomočniku islotam, ter proti Omerzelu Alojzu, 23 letnemu pekovskemu pomočniku v Senovem, katerim očila obtožnica, da so v noči na 20. marca v Senovem pri Rajhenburgu Kozoleta Maken tako teško telesno poškodovali, da je čez nekaj dni za poškodbami umrl, razen tega je isto noč Hichtaler Jožef teško poškodoval tudi Fabjančiča Alojza. Ker se ni moglo dokazati, kdo je zadal smrtno nevarni udarec, je obsodilo sodišče obdolžence le zaradi pretepaštva, in sicer Zakšek Avgusta na 10 mesecev strogega zapora, Nadoha Karola na 6 mesecev strogega zapora, Hichtalerja Jožefa na 8 mesecev strogega zapora, Omerzel Alojza pa je bil oproščen.

Starši

Vsakdo, ki hoče svojemu otroku dobro, bo dovolil, da napravi v počitnicah lepo potovanje po domovini. Na potovanju spozna dijak zemljepisne, zgodovinske in socialne prilike dežele, o katerih dobi v šoli še teoretično znanje.

Dijaku nudi pri vseh potovanjih velike ugodnosti Počitniška zveza in sicer: 1. polovično vožnjo na drž. železnicih od 1. junija do 30. septembra. 2. Polovično vožnjo na parnikih Jadranske, Zetske, Dubrovačke in Drž. rečne plovilce za isto razdobje. 3. Velike popuste v vseh planinskih kočah v državi. 4. Nad 80 zavetišč, ki so odprta ves čas počitnic v vsej državi zlasti v turistično zelo obiskanih središčih, n. pr. Bled, Maribor, Ljubljana, Plitvička jezera, Split, Dubrovnik, Zagreb, Belgrad itd. 5. Prehrano, ki je organizirana povsod, kjer je zavetišče in za katero izda Ferjalni Savez vsako leto Din 100.000. 6. Letovanje v kolonijah Počitniške zveze, ki bodo letos v Lescah, Skofiji Loki, Mijačici, v Bosni, v Milni in Bolu na Braču.

Starši, ako hočete, da bodo vsi otroci prijetno, a vendar koristno prebili počitnice, ako hočete, da bodo prinesli s potovanja nebroj lepih vtisov, ki se jih bodo radi spominjali vse življenje, potem upišite še danes svojega otroka v Počitniško zvezo in poravnajte članarino, ki znaša kljub vsem velikim neštetim ugodnostim le Din 35. Vpisovanje se vrši do konca solskega leta na gimnazijah, po sklepu šole pa na trgovski akademiji v Ljubljani, Bleiweisova cesta III. nadstropje. — Počitniška zveza.

Matko Razberger

izročen sodišču

Ljubljana, 4. junija.

Ljubljanska policija je sedaj zaključila preiskavo proti Matko Razbergerju, ki je bil aretiran, ker je bil osumljen, da je dne 11. aprila umoril v roparskem namenu Jožefa Martinčičeva, kuharico v župnišču na Javoru. Preiskavo je vodil šef kriminalnega urada g. Franc Zajdel. V preiskavi je bilo zaslišanih vse polno prič ter je bil Razberger mnogokrat konfrontiran tako na Javoru, kakor tudi v Ljubljani. Mnoge priče so spoznale in potrdile, da je bil prav Matko Razberger tisti neznanec v pumparicah, ki se je usodnega dneva klatil po Javoru in spraveval za razmere v javorskem župnišču.

Matko Razberger se je rodil leta 1905 v Ljubljani, pristojen pa je v Škocjan v krškem okraju. Kljub temu, da je sedaj star komaj 32 let, je že predsedal okoli 9 let ječe. Dobro se pozna z različnimi paragrafi in je to odkrito in cinčno dejal v obraz zasliševalcem. Izjavil je, da umora ne bo priznal, pa naj policija zbere proti njemu še take dokaze, češ, da pred sodnijo velja samo lastno priznanje.

Iz vrst, sovražnih duhovščini, ki bi najraje videle, da bi Matko Razberger bil čimprej izpuščen, so se razširile neumne govorice, da je policija nekako »ponudila« Razbergerja sodišču, to pa ga je odklonila, češ da policija ni navedla nobenih argumentov za sodno preganjanje Razbergerja. Te govorice, ki se širijo že po vsej deželi, so seveda zlobne in nesmiselne. Policija je zbrala proti Razbergerju ogromno gradivo. Na Razbergerjevo priznanje za umor pa nihče med kriminalisti ni mislil, ker je pač star zločinca, ki se že iz principa ne uda.

Agnes Günther:

5

Dušica - Rožmarija

Deklece pa hoče od njega toliko izvedeti! Z zanesljivim otroškim čutom se zaveda, da je našlo prijateljca: »Čemu pa prebivaš v teh razvalinah? Zakaj si tako ubog? Mar si tudi ti šel Božička iskati?«

In spetoma pripoveduje otroku o sebi. Sprva se še obotavlja. Mož ne govori rad o sebi. Začne govoriti, kot bi govoril le zase, kakor to delajo osamljeni ljudje, kadar začno odkrivati svoje sree. Pripoveduje o velikem požaru, ki je v neki usodni noči upeljal stari grad, katerega je bil njegov oče dal v najem bogatemu gospodu, ki je bil ljubil lov. — Da sta bila njegov oče in on častnika v istem polku. In kako je njegovega očeta vedno peklo in si je hudo očital, da je dal grad v najem samo zato, da bi mogel njegov sin služiti v Berlinu. Kako se oba nista mogla odločiti, da bi obiskala razvaline, ki so bile nekoč domi preminogih njunega rodu. Kako mu je oče umrl, on pa je ostal sam ter služboval v malih severnih mestih, kjer se oblaki skoraj dotikajo zemlje in kjer veljajo laški orehi za južno sadje. — Kako je slikal. Najprej sive oblake nad severnimi ravninami in potem iz sponina slike očete hiše. Kako je pomenjalo zanj vse, kar ni bilo barva in platno za slikanje, le trpko bedo, pregnanstvo in gladojoče domotožje po gozdni pokrajini. Domotožje, ki zaprede dušo v rjave nitke in jo trpinči. O tem more le tisti govoriti, ki je to že okusil. Domotožje, ki kriči za vsakim kamnom odne grude, ki bi najraje razbijalo po tujih stenah in ki ne preneha prikazuje duši ljubke slike. Kako je bilo tedaj, ko je prvega vročega dne v aprilu trnula razžirjala po ledini svoj bridko-sladki vonj, kako je šumljaj grajski studenec in kako se je čisto s tem šumljanjem plitje petje in glasovi majhne harmonike, na katero je piskal ob nede-

Oglas št. 2

Nagradni natečaj

ena uganka in
25 krasnih nagrad!

je najboljši in najcenejši k.....c za v.....e
in se dobi v mestu in na deželi v vsaki boljši špecerijski trgovini!

Sport

Dirke motociklistov

V nedeljo, dne 6. t. m. ob 15. uri popoldne priredi Moto-Hermes na lastnem dirkališču prve letošnje medklubske dirke motociklistov z obširnimi sporedom. Posebno veliko zanimanje vlada za to prireditev med dirkači samimi že radi tega, ker se lansko sezono na dirkališču sploh niso pomerili. Število prijavljenih konkurentov narašča z dneva v dan in bodo močno zastopane poleg Ljubljane, Zagreba, Maribora in drugi naši kraji. Kot nova osebnost bo v nedeljo vozil član Hermesa g. Drago Kovačič iz Trsta, ki je prošlo nedeljo s svojim motorjem skupno z dirkačem Dušanom

Breznikom tako sijajno zmagal na Zagrebških gorskih dirkah. Pa tudi naši ljubljanski dirkači kakor Poljšak in drugi bodo pokazali svoj napredek, saj se že na treningih opaža njihova drznost, ki se stopnjuje vedno bolj. Seveda je do Lefečega Kranjca še daleč, kajti prevelik je riziko, da bi mu kdo dorastel. Vse predpriprave kažejo, da bodo organizatorji nedeljskih motociklističnih dirk kar najbolj zadovoljili naše športno občinstvo, katero se z ozirom na prve letošnje dirke in na nizko vstopnino pričakuje v lepem številu.

Iz jugoslov. zimskešportne zveze

Glavna skupščina:

Dodatno k razpisu za XV. redno glavno skupščino v okrožnici št. 7 od 24. aprila t. l. sporočamo, da se vrši skupščina 6. junija 1937 ob 8. v Ljubljani v Beli dvorani hotela »Union«, Miklošičeva cesta z že objavljenim dnevnim redom.

Predsedanstvo podzveznih delegatov.

Na dan pred skupščino, 5. junija t. l. ob 14. se vrši v zveznem lokalu, Tyrševa cesta 1/IV. predsedanstvo, na katerega naj pošlje vsaka podzveza svojega delegata. Pravico prisostvovati temu predsedanku imajo tudi drugi delegati klubov. Na tem predsedanku podzveznih delegatov se bo še enkrat pregledalo in pripravilo gradivo za skupščino ter za večerni sestanek vseh delegatov.

Sestanek klubskih delegatov.

Na predvečer skupščine, v soboto 5. junija t. l. ob 20.30 se vrši v danski sobi kavarne Emone običajni vsakoletni sestanek vseh klubskih delegatov, ki bodo prispeili v Ljubljano že v soboto. Namen tega sestanka je doseči soglasje pri spreminjanju pravil in pravilnikov, ter predlagati ostalo gradivo za skupščino, da bo nato skupščina potekla kar najhitreje in složno.

Znižana voznina

za udeležbo na XV. redni glavni skupščini je bila dovoljena z odlokom prometnega ministrstva št. 10901/37 od 15. maja t. l. z veljavnostjo od 3. do 10. junija t. l. Kupiti je na odhodni postaji obrazec K 13 in karte pri izhodu v Ljubljani ne smete oddati, ker velja skupno s potrdilom o udeležbi za brezplačen povratek.

Podpore iz proračuna

ministrstva za telesno vzgojo naroda. Obveščamo vse podzveze in vse članstvo, da je ministrstvo za telesno vzgojo naroda vneslo v proračun za proračunsko leto 1937/38 postavko 369.000 Din, in sicer v razdelku XVII. v partiji št. 1054 in poziciji št. 12 kot podporo za športne podzveze in klube z omejitvijo, da more prejeti katerikoli podzveza znesek 5000 do 20.000 Din in katerikoli klub znesek 1000 do 5000 Din. To je znesek za podpore vsem športnim panogam, toda samo za podzveze in klube, dočim je za zveze posebna postavka.

Prednje vam dostavljamo na znanje in vas opozarjamo, da je napraviti prošnje na ministrstvo in jih kolkovati z 10 Din ter jih nato dostaviti zvezi, ki jih predloži ministrstvu.

Podpore zveznih zimske športnih znakov.

V priznanje za lepe uspehe na letošnjih internacionalnih tekmah in za lepe uspehe na tek-

movanjih prejšnjih let je zvezni upravni odbor podelil zvezni zimske športni znak v srebru tekmovalcem: Heim Hubert, Klančnik Alojz in Zemva Lovro vsi iz GZSP.

Ob priliki 15 letnice zveznega obstoja je zvezni upravni odbor izrazil svoje priznanje:

s podelitvijo zveznega zimske športnega znaka v zlatu dr. Cirilu Pavlinu za njegovo nepretrgano in veliko delo ves čas zveznega obstoja.

s podelitvijo zveznega zimske športnega znaka v bronu najuglednejšim športnim delavcem v podzvezah za njihovo dolgoletno in uspešno delovanje, in sicer: Minca Rabič-Zupan in Cinkovec Jože iz GZSP, Gnidovec Ante in Mahkovec Lojze iz LZSP, Tome Miroš iz KZSP, Gus Miloš iz MZSP, dr. Mirko Pendakovič in Šetina Viktor iz ZJSP, Radumirovič Josip iz SZSP ter dr. Stevo Jantolek in dr. Vojin Smolaka iz BZSP.

s podelitvijo zveznega zimske športnega znaka v bronu dolgoletnim in uspešnim tekmovalcem, in sicer: Godec Tomaž in Novšak Albin iz GZSP, Bervar Stane, Knap Leo, Dečman Tone in Baeber Leo iz LZSP ter Zingerlin Rudi in Mušič Ljuben iz ZJSP. Vsi znaki se bodo imenovanim izročili na skupščini v kolikor bodo isti prisotni, drugače pa zastopnikom podzvez ali klubov.

ASK Primorje (centralni odbor). Odborova seja v ponedeljek, 7. t. m. ob 20.30 v zadnji sobi restavracije »Slon«. — Tajnik I.

Mariborski šport

V nedeljo 6. t. m. bodo dve zelo zanimivi prireditvi, in sicer:

ob 9. dopoldne na stadionu Železničarja ob Tržaški cesti trobojni lahko-atletov: tekači-sprinterji: tek 60, 80 in 100 m, metanci: meti kroglice, diska in kopja, in skakači: skok v višino, v daljino in troskok.

Tekmovanje bo združilo na startu najboljšo lahko-atlete specialiste in bo prireditelj nudila občinstvu nedvomno obilo športnega užitka.

Ob 9. dopoldne na igrišču Rapida v Koroščevi ulici: finale slovenskega okrožja tekovanja moštev v tenisu za državno prvenstvo med Ilirijo in Rapidom.

Nastopijo najboljši igralci Slovenije: za Ilirijo Sivie, Banko, Truden in dr. Bleiweis, za Rapid pa Leyrer, Holzinger, Blanke in Hitzel.

Vrši se tudi dvoboji dam: Ilirija Serneec in Ravnikova, Rapid pa Lirzerjeva in Čutičeva.

Ljubitelji belega športa bodo sigurno tokrat prišli na svoj račun.

Lahkoatletski miting juniorjev SK Planine so vrši jutri dopoldne ob 9. na Stadionu (vhod z Vodovodne ceste). Miting velja kot tekovanje po dolžnosti, obenem pa za dvoboj med juniorji Planine in Ilirije. Tega tekovanja, ki obeta biti zelo zanimivo, se udeležijo poleg ljubljanskih tudi nekateri izvenljubljanski juniorji.

Mariborsko gledališče

Sobota, 5. junija ob 20: Trije vaški svetniki. V korist Zdrženja gledaliških igralcev.

Nedelja, 6. junija: Zaprt.

Ponedeljek, 7. junija ob 20: Dobrovoljska akademija.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sobota, 5. junija: 10. Prenos otvoritve ljublj. velesejma — 12. Druga za drugo plošča hiti v pisano vrsto veselih stvari — 12.45 Vreme, poročila — 13. Čas, spored, obvestila — 13.15 Druga za drugo plošča hiti v pisano vrsto veselih stvari — 13.30 Za dolgolet (igra Radijski orkester) — 13.40 Biološke zanimivosti živalstva g. prof. Fr. Pengov — 13.45 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 13.50 Nae. ura — 13.50 Pregled sporeda — 20.00 Zunanji politiki (g. dr. Alojzij Kuhar) — 20.30 Pratika za mesec rožni cvet ali junij. Besedilo oskrbel Niko Kuret. Izvajajo člani rad. igr. družine. Vodi Ivan Pengov — 22. Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Radijski orkester.

Drugi programi

Sobota, 5. junija: Belgrad: 19.50 Orkestralni koncert, 20.40 Srbski večer — Zagreb: 20. Otvoritev zagrebskega velesejma — Dunaj: 20.25 Radijska revija, 21.30 Arje, 22.20 Plesna glasba — Budimpešta: 21.20 Ciganska glasba, 22.40 Operni orkester — Italijanske postaje: 17.15 Plesna glasba, 21. Spevigras — Praga: 19.35 Pester večer, 21. Vojnska godba — Varšava: 20. Simfonični koncert — Hamburg: 20.10 Operetna glasba — Bratislava: 20.19 Opera »Vesele žene windsorske«.

Poizvedovanja

Zlato damsko uro sem izgubila 30. maja v okolici cerkve Sv. Petra ali v cerkvi. Pošten najditelj naj jo odda proti nagradi v pisarni ravateljstva splošne bolnišnice.

UMRL JE DANES JUTRAJ NAŠ DOBRI SIN, BRAT, STRIC, SVAK, GOSPOD

FRANCE VILFAN

POSESTNIK NA CRNUCAH

POGREB BLAGEGA POKOJNIKA BO V SOBOTO, DNE 5. JUNIJA OB PETIH POPOLDNE IZ DOMAČE HIŠE NA ŽUPNO POKOPALIŠČE NA CRNUCAH.

LJUBLJANA, DNE 4. JUNIJA 1937.

ZALUJOČI DRUŽINI

VILFANOVA IN DR. NATLAČENOVA

vica si izoblikuje k vsemu temu lastne slike, ki nikakor ne ustrezajo resnici, vendar so verjetne.

Umetnost je stroga gospa in redko, da ga osreči dobro uspeša slika. Nadaljuje, kako ga je nekega zadehlega poletnega večer zgrabilo z vso silo, ko so se iz dvorišča dvigale razne smrdljive vonjave, ko so se ženske prepirale, ko so se razlegale surove popevke, ko je plakalo neko zapuščenno dete. — Le enkrat bi še rad vdihaval duha sena, ki ga prinaša vetrček iz doline proti grajskemu hribu. Mar sem tu prikovani? Je to še človečanstvo ali pa že peklena kletka, v katero smo skupaj zaprti? — In še v isti noči je pospravil, kar je imel, in odšel. Od Würzburga je potoval peš, kakor kak rokodelski pomočnik. — In vse to pripoveduje na isti način, kakor so nekdaj pripovedovali svojim ženam in otrokom ob domačem ognjišču njegovi predniki, ki so s cesarjem Friderikom po puščavah gladovili in se pekli ter z Nizozemci v španskih osvobodilnih vojnah živeli po poplavljenih pokrajinah mladane kot žabe.

In končno ta sreča! Nekega deževnega dne sem doma! Z dreves mi kaplja na glavo in šumi in klokota in grgrla! Stare žene v oblakih vlečejo svoje vlečke čez travnike po ravnini. — In kako dehtijo lipe! Bilo mi je prijetno, da je ta deževna megla nekoliko zakrivala prazni prostor, kjer se je med drevjem nekoč dvigala strma, temna graščinska streha. Ko se je dvigalo, sem si rekel: »Zdaj pa še pojdi pogledat po razvalinah, da ti bo jutri lažje!«

Šel sem h gozdarju po ključ, kajti vrata še stoji. Ta je kazal veliko veselje ter se obnašal zelo skrivnostno. — In stara vrata so zakrpalala, kakor sem jih večkrat slišal v snu. Vse je bilo kot nekdaj! Trenutek še treba zamisliti in stisniti zobe pred tem, kar pride, kajti zdaj bi se morala pred menoj pojaviti graščina. Morala bi priteči oba psa in moral bi slišati očetovo palico. Ko sem pa odprl oči, je bilo vse drugače, kakor sem bil domneval. Gozdar se je že malec polastil

prostora. Tam ob zidu žubori še nepoškodovani studenec. Zakasnel kos žvižga svoje pesem, ki se meša s šumljanjem studenca, da zveni in odmeva. Šipkov grm je obrastel studenec in ena izmed lip še tudi živi, četudi je že brez krone. Na eni strani je že gola. Na drugi, zvesti, dobri strani pa visi tisočero rumenih šopkov. To je vonj po domu! Gozdar me vede skozi kamniten nasip, katerega je bil sam zgradil, do mesta, kjer so na pol zgoreli trami, ki so bili popadali na zemljo, napravili neke vrste streho. Pred nama stena iz neotesanih desk in tam zadaj vrata! Prikaže se grajska soba, v kateri so nekdaj posedevali hlapci. Ta veliki in visoki prostor s svojim četrtem globokim okniščem je neokrnjen. Pred okni so seveda ležale ruševine. Takrat še, danes jih ni več tam. Peč iz zelenih pečnic še stoji. Miza, dolge klopi, nekateri stari predmeti iz kositra so tudi še tu. Poleg velike sobe še kamrica, ki je služila nekoč stražarju ognja. In tu najdem še prastaro posteljo in zelenološčen univalnik. Tega sem se takoj polastil, ga napolnil pri pojočem studencu ter si z njegovo vodo mnogo, zelo mnogo splaknil s sra.

Gozdar je zadnjo zimo vse to iznenada našel, ko je oprezoval za liso. Smatral je to kot svoje odkritje. Proti njegovi volji sem ostal tu. — »Jaz hočem tudi slišati tvoj zveneč studenec. Vzemim me s seboj!«

»No, če si vse to slišala, dušica, potem poslušaj še mojo skrivnost! Mislim, da je spíš. Če bi ljudje to slišali, kako bi se posmejevali razvalinskemu grofu! Ze prvo noč, ko sem počival na stari hlapčevski postelji, sem prišel na to.

Kdor ima takšen dom, kakršnega imam jaz, ki je tolikim prednikom pomenjal najdražje, za katerega so kravali v preminogih bitkah, kjer so se igrali njihovi otroci, v čigar sencih so legli k večnemu počitku, ta ga ne sme zapustiti, se mu ne sme izneveriti. On mora kar najbolj za to skrbeti, da ti, ki pridejo za njim, prevzamejo to škodivo posest svojih prednikov.

MALI OGLASI

V malih oglasi velja vsaka beseda Din 1.—; žentovanijski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se pišejo tako pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka poltuna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

* KINO *

TEL. 22-21 **UNION**

Gustav Fröhlich in Heli Finkenzeller
v prekrasnem filmu

Srce podzemeljske železnice

TEL. 27-39 **SLOGA**

Svetislav Petrović, Leo Slesak in Hortense Rasy v prekrasni filmski opereti

Ženski raj

Glasba: Robert Sola

TEL. 21-24 **MATICA**

Luis Trenker v veličastni ljubavni romanci

Condottieri

v gl. vlogi: slavni italijanski pevec Titta Gobbi

Najnovejši žurnali: Svetovna pariška razstava i. t. d., i. t. d.

Predstave danes ob 19.15 in 21.15 uri.

Posojila dajemo

državnim in privatnim namencem v Ljubljani v gotovini in blagovnih oblikih Hermes. Informacije: Tavčarjeva 2. (d)

Bančno kom. zavod

Maribor, Aleksandrova 40

vam vnovči

VLOGE

vseh denarnih zavodov najboljše. Obrnite se na naš zavod, ker vam po potrebi tudi vnaprej pošljemo gotovino. — Za odgovor priložiti za Din 3.— znamko.

Prodamo

Mnogo ceneje

in boljše si nabavite vse vrste oblek in perila pri Presker, Sv. Petra 6. 14.

»Cornik« kosilnico

malo rabljeno — prodaja Foltyn, ključavničar, Zapuže, St. Vid. (1)

Najboljši trboveljski premog

brez prahu

koks, suha drva

I. Pogačnik Bohoričeva 5 Telefon 20-55

Posredstva

Trgovsko hišo

ali silčno, v večjem mestu, na prometnem kraju, brez inventarja, v vrednosti 300—400.000 Din — kupim. Hiša mora biti v dobrem stanju. Prevzamem tudi hipoteka. Prevzem 1. oktobra 1937. Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Rentabilnost 187/kr«. (p)

Kunaver Ludvik

gradbeno-strokovno obračunski posredovalec, Cesta 29. oktobra 6, telefon 37-23 — ima naprodaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni čelnik za nasvete brezplačno na razpolago. (p)

Širite »Slovenca«!

5000 m² zemljišča

proda na Celovški cesti v Sp. šiški Miskec Mirko, brusilnica stekla in ogledal, Ljubljana VII, Medvedova 38, tel. 35-75. (p)

Stanovanja

IŠČEJO:

Štirisobno stanovanje kompletno, v I. nadstr., v bližini kolodvora, iščem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Štirisobno« 8841.

ODDAJO:

Dvosobno stanovanje parketirano, se ugodno odda. Zalokarjeva ulica št. 13, pritličje. (6)

SOBE

Lepo sobo v centru

oddam solidni osebi. — Ogled od 12. do 14. ure. Gledališka ulica 16/VI — vrata 21. (s)

STROJI

Razni stroji:

a) 1 kombiniran mizarski stroj s tračno žago, vrtnim in freznim strojem ter cirkularno, spojen z elektromotorjem, v najboljšem stanju; b) 1 tračna žaga 800 mm premera, skoraj nova; c) 1 stiskalnica z vijakom — 100 mm premera, velikost plošče 100 x 66 cm, močne konstrukcije, s polžastim pogonom; d) 1 eksikator za visoki pritisk, primeren za odvajanje žaglinih ali silčnih odpadkov, direktno spojen z elektromotorjem, skoraj nov. Na ogled pri Brdar & Co., Ljubljana, Kolodvorska 35

Priloga »Teden v slikah« se pošilja le

onim naročnikom, ki so jo posebej naročili. Stane na mesec 2 Din. Novim naročnikom postrežemo lahko še z vsemi izšili številki. Toliko vnovič v pojasnilo onim naročnikom, ki bi jo radi še naročili. Priloga se najenostavneje plačuje ob enem z naročnino za list.

STROBEL

specialni šivalni stroji za:

krojače za pikiranje

krznarje za šivanje kakor tudi za pikiranje krzna

na Ljubljanskem velesejmu v paviljonu G

B. Magdič

Zagreb, Radišina 11

Objave

Prostovolj. dražba košnje

na »Morost« Tinčkovih travnikov v Rakovi jelši bo v nedeljo 6. junija 1937. Zbirališče do 10 pri »Koscu«. (e)

Razno

Oglejte si elektr. varenje

na velesejmu pred E paviljonom zunaj, D. Furlan, Črnuče pri Ljubljani.

Celuloidne ščite za vrata!

naročajte pri FR. ŽRNEC Ljubljana, Kopitarjeva ul. 1

VODNE TURBINE

dobavlja in izvršuje načrte turbinskih naprav Tehnična pisarna Ing. O. Borštnar, Ljubljana, Pražakova ul. 8

Zahtevajte povsod naš list!

Berkel Kafasta

avtomatske in industrijske tehnične ter stroji za narezek in gnjat

električni mlini za kavo

na LJUBLJANSKEM VELESEJMU v paviljonu G

B. MAGDIČ - Zagreb - Radišina 11

Kupujte pri naših inserentih

V nedeljo 6. junija 1937 odprem svojo novo gostilno

„Boštjanov hotel“

pri Sv. Križu nad Jesenicami

Vabim obiskovalce Golice, ljubitelje narave na prijeten obisk! Mirnega oddiha potrebne pa obveščam, da imam zanje na razpolago 8 sob s 14 posteljami s tekočo vodo, elektriko ter kopalnico. Celodnevna oskrba 45 do 55 Din. Za junij na razpolago še nekaj sob!

Dobrodošli ste ob vsaki priliki! Potrudil se bom, da se boste pri meni kar najbolje počutili!

BELCIJAN BOŠTJAN

Ljubi Bog je poklical k Sebi predobro mojo ženo in ljubljeno našo mamo

FRANCO

Odšla je, pokrepčana s sv. zakramenti, po svoje plačilo v noči od 3. na 4. junija, mi pa smo ostali tako sami. Suha pri Kranju, dne 4. junija 1937.

V globoki žalosti ANTON BASAJ in otroci.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo tužno vest, da je danes, previden s tolažili sv. vere, izdihnil svojo blago dušo naš dobri soprog, skrbni oče, gospod

Karol Železnikar

sprevodnik-vlakovodja v pokoju

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, dne 6. junija ob 4 popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 4. junija 1937.

Zalujoči:

FRANČISKA, soproga; MARIJA in ANICA, hčerki.

V neizmerni žalosti javljamo, da je naš predobri soprog, oče, stari oče, gospod

FRANC HAFNER

posestnik, glavninarski mojster in občinski odbornik

danes ob tričetrt na 11 dopoldne mirno v Gospodu zaspal. Pogreb bo v nedeljo, dne 6. junija ob 8 dopoldne na farno pokopališče v Staro Loko.

Stari dvor, dne 4. junija 1937.

JERA roj. ZONTAR, soproga; VINKO in ALOJZIJ, sinova; FRANČISKA in IVANKA, hčeri; FRANČISKA roj. JENKO, snaha; VINKO, FRANC in MARKO, vnuki.

Brez posebnega obvestila.

Umrta nam je danes po kratki, mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, gospodična

Albina Traven

strokovna učiteljica

Pogreb blagopokojne se bo vršil v nedeljo, dne 6. junija ob 5 popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče na Viču.

Ljubljana, dne 4. junija 1937.

ZALUJOČI OSTALI.

Brez posebnega obvestila.

VZAJEMNA POSOJILNICA, R. Z. Z. O. Z., V LJUBLJANI SPOROČA ŽALOSTNO VEST, DA JE PO KRATKI BOLEZNI UMRL ČLAN NAČELSTVA GOSPOD.

FRANC VILFAN

POSESTNIK, GOSTILNIČAR ITD.

ZASLUŽNEGA SODELAVCA OHRANIMO V TRAJNEM SPOMINU!

LJUBLJANA, DNE 4. JUNIJA 1937.

Kipe in slike

Srca Jezusovega

za mesec junij v vseh velikostih kupite najceneje v trgovini

H. Ničman, Ljubljana

Kopitarjeva ulica 12

Umrta je gospodična

Tončka Kuhar

Pogreb bo v soboto, dne 5. junija 1937 ob 4.30 popoldne iz mrtvašnice na Vidovdanske cesti.

Ljubljana, dne 4. junija 1937.

Zalujoči rodbe:

Kuhar, Železnik, Jager.